لوړ خیالونه او

ژور فکرونه

انتخاب، ترجمه، تألیف

د

Ketabton.com

ارواښاد استاد ګل پاچا «الفت»

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

سرلیک | مخ

مقدمه 5
آزادي 1
اجتماعي عيبونه 2
ګل وېل 2
شپېږ زره کاله پخوا 2
حضرت محمد (ص) 3
خيال او اميد 5
له مرګه نه ويرېږم 5
د غم خوښي 5
دژوند لوبه 6
پوهه 6
هرچا وخوررولم 6
زما ترانې 7
د هوسونومرګ 7
شاعرته 8
ادب او محبت 8
دحقيقت اظهار 8
پيغمبر 9
د نيکانو ارمان 9
قبراوګل 9
افتخار 10
څه غواړم؟ 10
دبېاى فقر 11
هيرول 12
له هرچانه لرې 12
د شاعر خوشبختي 12
تسلي 13
هابيل اوقابيل 13
سخاوت 14
بې اسرې 14
خلك اوشاعر 14
انسان 14
په انګلستان کې 15

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوېي 15
دټاګور نغمې 16
شاعر او پرښته 17
غم اوخوشحالي 18
پارلمان 19
ژوند 19
قوت اوجرئت 19
تاريخ 19
لوړه پايه 19
بدبختي 20
عقل 20
ترقي او تکامل 20
دژوند ضروري شرط 20
علم او اخلاق 21
فکراو احساسات 21
تمسخراو ترحم 22
دخلکو انتظار 22
خطرناک 22
د ژوندانه مخ اوشاتې 23
ليونتوب اوحماقت 23
په ځان باور 23
تعصب 23
ځان وپيژنه 24
شخصيت 24
بقاء 24
کب 24
هغه چې دنياته راغله 25
څنګه به يو؟ 25
ستاسو فکر 25
که طبابت ترقي وکړي 26
څه غواړئ؟ 26
پوه اوناپوه 26
ليونې 27
مرګ 27
روح 27
افلاطون 27

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمورپوهه 28
بدي خبري 28
انساني سلوك.. 28
انساني كمال.. 28
د فكر روزنه 29
ښكليتوب 29
ښايست 29
سياست مدار 29
غولول 29
فكرپه شعر كښي 29
بدبختي اوشعر.. 30
عشق او سعادت.. 30
پوهه او عشق.. 30
ښوونځي 30
دفكر پانګه 30
معرفت 30
علم او علما.. 31
ځان ښودل 31
دښه كار علت 31
تاج اوقلم.. 31
مطبوعات او تاريخ 31
حكومت او روزنامه 31
دځان سعادت.. 32
ځان مسعود ګڼل 32
اجبار او اختيار 32
عقل اوزړه 32
كينه او مينه 32
احتمالي مصيبت.. 32
لياقت درل.. 33
شهامت 33
لوى خلك 33
اجتماع.. 33
د جنګ اساس.. 33
نجيبه غريزه 33
شهرت اوشرافت 34
هديه قبلول.. 34

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیرول 34
ځان غوښتنه.. 34
مکررات.. 34
نیکي 35
دطبیعت قوانین 35
انساني تکلیف 36
ژوند 36
هیرول 37
حکمت اوسعادت 37
انشا.. 38
مطالعه اوتفکر.. 38
خوی او خصلت.. 39
دوستانه مناسبت 39
بدي اوضرر.. 39
لویه اشتباه.. 39
افتخار.. 40
غضب او شهوت.. 40
دوستي 40
ښکلا.. 41
وحشي اومدني انسان.. 42

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

مقدمه

وربځې پورته په هوا کښې دي، څاڅکاني ښکته په زمکه کښې.
هغه څه چه په هسکو وریځو کښې شته په ژورو څاڅکانو کښې هم شته.په دغو اوبو باندې هم هماغه تنده ماتیږي.
د لوړ خیال او د ژور فکر نتیجه یوه ده.
ته! یا خپل نظر ډیر لوړ کړه یا پخپل ګریوان کښې ډیر سر ښکته کړه!
د شاعر او فیلسوف فرق همدغه دی.
زه شعر او فلسفه همدغه شان ګڼم.

«الفت»

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزادي

په کوم حق دهوا آزاد مرغان په پنجروکښې اچوئ؟
څه حق لرئ چې دغه آسماني نغمه وا ل له ګوښه ځايونو، له چينو اولښتيو، دسپيدو له رڼا او د ونو له څانګو څخه بيلوئ او د ژوند پانګه ترېنه اخلئ.
انسانه ! ته په رښتيا دا ګومان لرې چې لوی خدای دغه ښايسته مخلوق ته دا وزرونه او ښکې ددې لپاره ورکړي دي چې ته يې وشکوې؟
آيا بې له دغه ظلم او ستمه ته ښه ژوند نشې کولی؟
آخر دغو بيګناهو څه کړي دي چې ټول عمربه ستاپه زندان کښې تېروي.
دا څه معلومه ده چې د دغو بېګناه بنديانو سرنوشت زموږله سرنوشت سره نه دی تړلی.
دا چا ته معلومه ده چې ددغو مرغيو آه به دظالمانو حاکمانو په څېر په موږ را ونه ګرځي اوموږ به ونه ځوروي.
آه - هېڅوک نه پوهېږي چې په دغه جهان کښې زموږ له کړو نه څه نتيجه ولاړيږي؟
زموږ له هغو جنايتونو چې په خندا او خوشحالۍ انجام مومي د اسرارو په چارراهۍ کښې څه پيداکېږي.
کله چې دشنه اسمان سپک وزره مرغا ن چې ددې لوېې فضا الوتلو ته پيدا دي په پنجروکښې اېساورئ، هغه وخت چې دآسمان دنيلي درياب ښايسته لامبوزن د خپل ظلم په زندان کښې اچوئ دافکرنه کوئ چې يوه ورځ به ددوی په وينو لړلي نوکان له قفسونو څخه راووزي اوتاسوته به درورسېږي.
ايا تاسو دا فکرنه کوئ چې هر چېرته چې يو بندي دظلم اوستم له لاسه فرياد کوي خدای ورته په رحم او مهربانۍ ګوري؟
دخدای لپاره د شنو فصلونو اوکښتو نوکونجي دغو بنديانو ته وسپارئ.
بلبلان ازاد کړئ مرغۍ خوشې کړئ.
دغه ښکلې پنجرې چې دزينت لپاره ستاسو په کورنو کښې ځړېږي په ډېر دقت وګورئ.
دجهان هغه تله چې تاسې يې نه وينئ دوه پلې لري.
همدغه دقفس نري او زري مزي دي چې دزندانو او جيلو نو تور اهنين سيخونه ترېنه جوړېږي.
د اسمانونو، د چمنونو، دسيندونو بې ازاره لارويو ته زيان مه رسوئ او ازادۍ ته يې په احترام وګورئ.
ددغو بېوزلو اوبې ګناهو ازادي مه اېساروئ چې د تقدير اوسرنو شت قاضي او حاکم ستاسو ازادي سلب نه کړی.
هغه چې د ظالمانو له ظلمه فرياد کوي پخپله هم ظلم اوتېری کوي.
انسانه! ته په رښتيا ازادي غواړې او ازدي دې خوښه ده؟
که دغسې وي نو بيا ولې دغه بندي اود خپل ظلم پته خوله شاهد پخپل کورکښې ساتې.
ظالمه! ولې فرياد کوې چې په ماباندې ظلم او تېری کوي.
لږ څه خودغه بيوزلی بندي وګوره چې سيوری يې په تاباندې پريوتی دی.
دغه قفس ته خو لږ غونډې ځيرشه چې ستاپه کورکښې ځوړند دی او ته نه پوهېږې چې ددې پنجرې دسيخونو ترشا چې اوس په کښې يو بې ګناه مرغه نغمه سرايي کوي ديوه زندان اساس اوبنياد اېښودل کېږي.

((هوګو))

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجتماعي عیبونه

هغه څوک چې له ټولو اجتماعي عیبونو یعنې له خو دپرستۍ، تعصب، خطا کارۍ او دروغو نه خلاص وي له اجتماع سره به دومره مخالف وي چې بې له انزوا نه به هېڅکله ژوند و نه کړی شي.

(ګوستا ولوبون)

ګل و بل

ګل بوراته ویل:

زه او ته تقدیر یوله بله بېل کړي یو، زه دلته پاته کېږم مګر ته هرې خواته الوزې او هرلورته تلی شې، سره له دې مااوتا یوپه بل پورې زړه تړلی او له خلکونه لرې خوا په خوا ژوند کوو.

زه او ته دومره یوبل ته ورته یو چې کله کله دواړو ته ګل وبل کېږي افسوس دی چې ته له نسیم سره پرواز کوې او زه په زمکه کښې زنداني یم.

ماڅومره ارزو لرله چې له تاسره والوزم اوستاپه مخکې خپله خوشبویي خبره کړم.

مګرته دومره لرې ځې چې زه درسره ملګرتیا نشم کولی.

ته همیشه په ګلونو کښې پرواز کوې زه یوازې د خپل سیوری ننداره کوم چې د لمرله ګرزېدو سره زما شاو خا ګرځي.

ته ځې اوبیا راځې بیابېرته ځې اود بل ځای قصد کوې مګر ماوینې چې هرسحر پخپل ځای ټینګ ولاړیم او اوښکې تویوم.

بوراګله! ددې لپاره چې زما اوستا یارانه ټینګه پاته شي یاته ماغوندې خپلې نبلې په زمکه کښې خښې کړه یاماته بڼې او وزرونه راکړه چې تاغوندې والوزم او له تا سره پروازو کړم؟

(هوګو)

شپږ زړه کاله پخوا

شپږ زړه کاله کېږي چې سړي دسړو په وژله لګیا دي.

.....آسمان هرکله د زنبق دګلونو او دښایسته مرغیو د ځالو په صورت خپل استازي رااستوي چې دوی دصلح اومحبت خواته راوبولي مګر دغه دمینې پیغامونه د خلقو له زړونو څخه دلیو نتوب اثرنه وړي.

له ډېره وخته دځمکې د خلکو زوروره مینه له وژلو او وینو تویولو سره پیداشویده.

ډېره موده کېږي چې دملتونو خوړه او جذابه موسیقي دجنګ او جګړې ساز او سرود دی.

ډېر وخت دی چې افتخار د ویرو ونکې خپسکې بڼه پیداکړیده چې په دیو هیکله ارابه په لاره تېرېږي او ښځې، نران، لوی، واړه له پښو لاندی چیتوي.

اوس زموږ سعادت اونیکبختي له ډېرې مشکل پسندۍ نه کار اخلي اوهغه وخت بې وچولی غوړېدلی وی چې خلک ووايي ((ځوځانونه وژنو)) اوس باید دسعادت ګټلو لپاره د جنګ نغاره وډ نګېږي.

هر چېرته د پولادو برق په چلیدو دی، په هر ځای کښې دبلو لمبو لوګي اولوخړې پورته کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه خلک چې ډلې ډلې د خلکو د وژلو لپاره د جنګ میدان ته روان دي د خپلو تورو شپو دروېولو لپاره د توپونو د خولو لمبو ته ضرورت لري.

داټول کارونه یوازې دقومونو دمشرانو د جاه طلبۍ لپاره دي.

هغوی لاپه موږ باندې خاورې نه وي اړولې چې زموږ په قبرنو باندې ددوستۍ معاهدې کوی.

ځناوراو مرغان لاد جنګ په میدان کښې زموږ په وینو او هډوکوپسې ګر ځې اودغه اقایان یو له بله سلامونه او احترامونه مبادله کوي.

زموږ په ننني دنیاکښې هېڅ ملت نه غواړي چې یو بل ملت خپل ګاونډ ووینې.

هغه کسان چې ددوی د حکومت دوام زموږ د حماقت نتیجه ده هره ورځ د قهر اوکینې احساس زموږ په روح کښې تقویه کوي او هغه اور ته لمن وهي چې دوی پخپله بل کړی دی....

ښایي چې له یوه سیوری لاندې ارام کښیناستل دیوې چینې خوړې او به ځښل، له یوې ګنې او ګورې ونې لاندې له خپلو رؤیاسره مشغولا خوند او لذت ولري مګر دنن ورځې انسان له دې ټولو خوندو نه زیات خوند د خپلو وروڼو په وژله کښې مومې.

هغه وخت چې سپیدی چوي او د رڼا پیغام جهان ته راوړی، هغه وخت چې دسحر مرغه نغمه سرایي کوي دغه ځګېړه مار انسان دوژلو او وینو تویولو په فکر کښې وي.او له کینې نه کاراخلي.

(هوګو)

حضرت محمد (ص)

هغه (ص) پوهیده چې دعمر وروستۍ سلګۍ ده او د ژوند رڼا لکه د مازېګر زېړی لمر درنګ ساعت له سترګو پنا کېږي.

دی به تل په فکر کښې ډوب و او په هېڅا به یې پره نه اچوله.

چې په لاره به روان ؤ، له هرې خوا سلامونه پرې وېل کیده، ده به هم هر چاته په مهربانۍ ځواب وایه.

په ړیره کښې یې شل ویښتان سپین نه لیدل کیده او زهېر تیاپې ورځ په ورځ زیاتېده.

کله به چې اوښانو اوبه ځښلې دی به ورته ودریده او هغه ورځې به یې په زړه ګرځېدې چې ده به دخپل تره او ښان څرول.

هروخت به د خدای په درګاه کښې په زار او نیاز مشغول و.

خوراک یې ببخې لږ و او ډېر ځله به یې په نس پورې تیږې تړلې.

پخپل لاس به یې خپلې میږې لوشلې، چې جامې به یې وشلیدې په زمکه به کښیناست او خپل کالي به یې پخپله ګنډل.

د ځوانۍ قوت یې نه وپاته، ډېرو روژو دده بدن کمزوری کړی و. په ډېرو او ږدو ورځوکښې به یې درمضان ټولې روژې نیولې. د درې شپینو کالو و چې ناڅاپه تبه پرې راغله.

هغه قرآن چې د خدای له لورې پرې ناز ل شوی و، ټو ل یې ولوست. داسلام بیرغ یې سعید ته په لاس کې ورکړ او هغه ته یې وویل:

دازما دژوند وروستۍ ورځ ده ته په دې پوه شه چې یې له یوه خدایه بل خدای نشته، ته د هغه په لاره کښې جهاد وکړه.

دی ډېر آرام معلومیده مګر نظریې د هغه لوړ پرواز عقاب غوندې و چې د لورې فضا په ترکولو مجبور شوی وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه ورځ هم د ی د هر وخت په شا ن دلمانځه لپاره مسجد ته راغی اوپه حضرت علي پې تکيه کړې وه، مومنان او مسلمانان ورپسې راروا ن وو او په مخکې پې مقدس بيرغ رپيده.

چې مسجد ته ورسيده رنګ پې الوتی و او خلکوته پې وويل:

ای خلکو! که چېرې دپاک خدای (ج) اراده نه وای مابه له يو ړانده اوناپوه نه څه فرق نه درلود.

چا ورته وويل د خدای(ج) رسوله! هر چا چې ستا بلنه د حق په لوري واوريدله ستا په خبرو پې باور راغی او په ايمان مشرف شو. کله چې ته دنيا ته راغلې نو په آسمان کې نوی ستوری ښکاره شو او د کسری د طاق درې برجونه و نړېدل.

مګر هغه (ص) خپلو خبرو ته دوام ورکړ او و پې ويل: اوس زما وروستی ساعت رارسيدلی دی او د آسمان پرښتې زما په باب کې مجلس لري.

غوږکيږدئ او واورئ! که ما ستاسو کوم يوه ته کله کومه بده خبره کړې وي هغه دې پاځيږي او پخوا له دېنه چې زه له جهانه لاړ شم ما ته دی بېرته راوګرځوي او هماغه څه دې را ته و وايي.

که مې څوك وهلی وي و مې دې وهي که مې له چانه څه اخستي وي رانه دې واخلي، په دغه وخت کې پې هغه لرګی حاضرينو ته وړاندې کړ چې د ده په لاس کې و، هلته يوه بوډۍ ناسته وه او وړی پې وريشلې هغې چيغه کړه چې ای د خدای رسوله خدای دې له تا سره ملګری وي.

ده (ص) بيا و ويل: ای خلکو! په خدای ايمان لرئ او د هغه حضور ته په تعظيم سرونه ټيټوئ، د ميلمنو پالنه کوئ پرهېز ګار اوسئ او عدالت وچلوئ.

دغه وخت لږ غوندې غلی او په فکر کښې شو بيا پې ورو ورو ګامونه واخستل او و پې ويل: ژوندو خلکو! زه بيا تاسو ټولو ته وايم چې زما د تللو وخت دی ژر کوئ پخوا تر دې چې زه د اجل پياله نوش کړم زما ګناه چې ما کړی وي را په ياد کړئ او هر بد مې چې ستاسو له هر يوه سره کړی وي، له ما نه انتقام واخلئ.

خلك له ده نه غلي او نيولي په ځنګ تېرېدل، ده د ابوالفدا[٤] له څاه نه اوبه را وغوښتلې او مخ و لاس پې و مينځل، يوه سړې ترېنه درې درهمه وغوښتل ده سمدلاسه ورکړه او وپې ويل: ((د حساب فيصله دلته ښه ده نه په قبر کښې)) خلکو په ډېره مينه په هغسې نظر لکه چې کوتره پې لري دغه د جلال او عظمت خاوند ته کتل چې ډېره موده د دوئ د داډ او اميد مرکز ؤ.

دی (ص) خپل کور ته ننووت ډېر خلك د کاله نه د باندې پاتې شوه او ټول شپه پې په ويښه تيره کړه سحر چې سپيدې و چاودې ده و ويل: ابوبکره! زه نور د پاڅيدلو توان نه لرم پاڅيږه ما ته قرآن ولوله په دغه وخت کې د ده کور بي بي عايشه(رض) د ده تر شا ولاړه وه.

دی د آيتونو په اوريدلو مشغول ؤ چې حضرت ابوبکر (رض) لوستل، کله به پې په ورو ورو شروع شوی آيت تمام کړ، په دغه وخت کې نورو ټولو ژړل او چا خپله ژړا نشوه ټينګولی.

نژدې مابنام ؤ چې عزرائيل (ع) د کاله په دروازه کښې ښکاره شو او د ننوتلو اجازه پې وغوښتله.

د خدای (ج) استازي و ويل: پرېږدئ چې د ننه راشي، په دغه وخت کښې هر چا د ده په سترګو کښې د ده د ولادت د ورځې غوندې يو عجيب ځليدونکی برق ليده.

عزرائيل (ع) ده ته وويل: د خدای (ج) رسوله ته خدای (ج) خپل حضور ته بللی پې.

ده و ويل: زه د حق دعوت ته لبيك وايم له دغه وينا سره دی ورېږدېده او د يوه آرام نفس په وتلو د ده شونډې بېرته پاته شوې او حق ته پې ځان وسپاره.

((هو ګو))

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیال او امید

د آسمان په لوښو کښې کومه یوه ډېره ښه ده؟ زه هر څوك خپلې عقیدې ته پرېږدم او پخپله د آسمان هغې لور ته په زړه کې ډېر ځای ورکوم چې تل په پرواز کښې ده او خیا ل ورته وایي.... دې ښکې جنۍ ډېر ښه هوسونه پخپل پلو کښې راټول کړیدي.

آسمان خپلې دغې هوسناکې او نیاز مینې لور ته اجازه ورکړیده چې هر څه یې زړه غواړي هغه له ځان سره واخلي.

دې ښایسته او ګلالۍ جنۍ کله د ګلو تاج په سر باندې ایښی د سوسن امسا په لاس د ګلو او سنبلو په چمن کښې ګرځي بوراګانو ته د الوتلو لوری او لودن ښیي.

لکه د شاتو مچۍ له ګلونو سره خوله په خوله شي او په شیره یې ځان مړوي.

یو وخت له خورو ورو ځېو سره خپله سپینه بڼه زوروړې سیلۍ ته سپاري او په دغه حین کښې د سحر د سپیدو سپینه جامه یا د تورې شپې تور کالي اغوندي او هره ګړۍ د خلکو په نظر کښې بیله جلوه لري.

د لوی خدای دغه ښیګڼه باید هېڅکله هیره نکړو چې موږ یې د دغې وفا دارې جاودانې پېغلې په ملګرتیا بر خوردار کړو.

زموږ سرنوشت یې دد ي له سرنوشت سره په یوه ملکوتي پیوند کلک وتاړه چې په غم او ښادۍ کښې راسره وي.

په دغه ښکلې بخشش باید ډېر خوشحاله اوسو او دا ښایسته حوره ډېره وستایو.

د زړه په کورکښې دکور د میرمنې ځای باید دېته پرېږدو او ډېر پام وکړو چې هغه بد ګذرانه او بدخو یه خواښې یعنې عقل ددې ښکلې نازنینې ناوې زړه ازار نکړي.

او ه یوازې همدغه جنۍ په ما باندې نه ده ګرانه دد ي له خورسره هم زه ډېره تینګه علاقه لرم.

خوربې له دېنه لږ څه لویه او جدي شانته ده چې ((امید)) ورته وایي.

څومره به ښه وي چې دغه مهربانه ملګرې چې له ډېرې مودې زما د سعادت پانګه ده ترهغه وخته راسره وي چې زما دژوند ډیوه مړه شي او ژوند خاتمه ومومي.

(ګوته)

له مرګه نه ویریږم

له مرګه نه ویریږم، که څوک راته ووایي چې نن شپه مرې زه به ووایم چې د خدای رضا مې قبوله ده، مګر خدای دې نه کا چې څوک راته و وایي دیوه تن ژوند ستا له لاسه تریخ دی.

((کانت))

د غم خوښي

زما دا خبره یې له پوهانو بل چاته مه کوئ ځکه چې ناپو هان یې له ملنډو په نور څه نه پوهېږي
زه غواړم هغه څوک وستایم چې ځانته اور لټوي اولکه پتنګ سره اورته ځان غورځوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعشق په شپوکښې چې دژوند نیا لګي کر ل کېږي او د حیات ډیوه لاس په لاس ګرځي دسپینې سپوږمۍ په لیدلو ستاپه روح کښې یو مرموز هیجان پیداکېږی، ته بیا خپل ځان دتورتم په زندان کښې بندي نه وینې ځکه چې هر ه ګړی ديوه مقام ارزو درسره وي.
ته بیا داوږدې لارې او دګران سفرله غمه خلاصېږي او خپله اروا په بېره د نور اوصفا چېنې ته استوې چې دشوق په لمبه لکه پتنګ ځان ستي کړې.
ترڅو چې په دغه نکته پوه نشې ((مړشه چې ژوندی شې)) په دغه تورتم او تیاره جهان کښې به لکه نوم ورکی میلمه اوسېږي

(ګوته)

دژوند لوبه

څه موده ما او تا یوله بله زړونه تړلي وو، اوپه غم اوښادۍ کښې ملګري وو.
په وارو وارو مو دښځې او مېړه لوبه شروع کړه بې له دې نه چې خبره جګړو او دعووته ووزي.
ډېرځله مو یو له بل سره وخندل، ددوو مینو غوندې مو یو د بل په مخ دمینې لاسونه راښکل، شو خي مووکړه، یوله بله مو خوله واخستله او خوله مو ورکړه.
په اخرکښې مو د وړو په شان په څنګلونو او کښتونوکښې د الاداد اوپټپټانې لوبه شروع کړه او یوله بله داسې پټ شوو چې تراوسه مو سره نه دي موندلي.

(هاینه)

پوهه

دپو هې قوت ته وزرونه مه پیداکوئ، بلکه څه سرپ ورپورې وتړئ.

(بیکن)

هرچا وځوروولم

ځینو پخپل عشق و ځورولم، ځینو په کینه زما زړه ازار کړ.
چا د عشق په زهرو زما ډوډۍ ولړله.
چا زما د شرابو په پیاله کښې دکینې زهر توی کړه.
مګرله هرچانه هغه چا ډېروځورولم چې نه یې راسره کینه پیداشوه او نه مینه.

(هاینه)

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما ترانې

زما ترانې ټولې په ز هرو لړلې دي.
ولې به نه وي لړلې آيا تا زما دزندګۍ په جام کښې زهر توی نه کړه؟
زما ترانې ټولې په ز هرو لړې دي، ولې به نه وي لړلې ايا زه پخپل زړه کښې په زر هاو ماران نه لرم؟
آيا له دغو ټولو مارانو نه علاوه ته زما په زړه کښې ځای نه لرې ای زما دلداره!

(هاينه)

د هوسونو مرګ

زما هوسونه مړه شو مګر زه لا ژوند ی يم.
ما خپل زړه له خوړو او خوندورو رؤياؤ څخه وشکاوه او مړنشوم.
اوس ما ته بې له رنځ تېرولو او غم خوړلونه نور څه نه دي پاته.
زماغلی اوچوپ زړه د هميشه لپاره داميدو له تودوالي محروم دی
زما د سرنوشت طوفانونو زما دژوند تر اوتازه ګل مړاوی کړ اوس زه يوازې له نا اميدۍ او افسر ده ګۍ سره مخامخ يم او د نجات وروستۍ ګړی ته ګورم.
زه هغه و چه پاڼه يم چې منی اوخزان بې ليدلی مګر دا لا په لغړ ښاخ پاتې ده اود ساړه ژمي بادونه يې ربړدوي.

(پوشکين)

د شاعر حال

ترڅو چې د هنر رب النوع تازه طعمه ونه غواړي شاعرغلی او ارام دی.
دی هم د نورو غونډې په خوړو او بو پسې هڅه کوي او د وګړو په شان په ډېرو وړوکارونو باندې بوخت وي.
د ده اسماني سريدنه غلې وي او هېڅ غږ ترېنه نه خېژي.
زړه يې له غم اورنځه فارغ وي او د ژوند له مبتذلو خوښيوسره يې تعلق وي.
لنډه داچې د جهان بې هنره خلکو غونډې عادي ژوند لري.
کله چې نا څا په د هنر رب النوع د شاعر په زړه کښې څه واچوی روح يې لکه ګربته چې له درانه خوبه پا څېږي ربړدي او له دغه احمقانه وخت تېرولو څخه خوابدی کېږی.
د جهان له عادي شور او غوغا څخه تښتي او خپل سر د خلکو نا څېزه بوتانو ته نه ټېټوي، بلکه په ډېر وقار او ټينګار له دغه عالمه کناره کېږي د ډکو سيندونو په موجونو او د ځنګلوپه شاعرانه زمزمو پسې روانېږي

"
"پوشکين

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاعرته

شاعره! د خلکو په ستاینه مه غولېږه! ځکه چې دمدح او تحسین نغاره ژرغلې کېږي.
داحمقانو او بېشعوره خلکو خندا او وینا ته غوږ مه ږده!
تل غلی جدي او ټینګ اوسه!
ته پادشاه یې باید د شاهانو غوندې په انزواکې ژوند وکړې.
ته خپله لاره مه پرېږده او هغه ځای ته ولاړشه چې ستا ازاد طبیعت یې درښیي.
ته د خپلو هغو اندېښنو او خیالاتو محصول چې په تا باندې ډېرقدر لري خلکو ته وړیا ورکړه او پخپله دغه بخشش له چانه څه مه غواړه!
اجر او مزدوري مه غواړه ځکه چې ستا مکافات یې له تانه بل څوک تا ته نشي درکولی.
ته پخپله د خپل ځان قاضي یې ځکه چې هېڅوک ستا په باب کښې تا غوندې سختګېرنه دی.
ای مشکل پسند هنر منده! آیاته پخپل کارپخپله خوښ یې؟ ایا ستازړه خوشحاله دی؟ که دغسې وي نو بیا څه پروا ده که خلک له تاسره دښمني وکړي او تاته بدووایي.
پرېږده چې احمقان د هغه معبد په غولي کښې لاړې توکړی چې په محراب کښې یې ستا د نبوغ اور لمبې کوي. پرېږده چې دوی د خپلې بې عقلۍ په وجه ستا د ځلاند مشعل پایې ولړزوي.
(پوشکین)

ادب او محبت

پام یې نه و، ددې په ځای چې په ډېر ادب راته تاسو ووایې په ډېره مینه یې راته وویل:
((ته)). په دغه وخت کښې د خوشحالۍ او خوشبختۍ خیا ل زما مضطرب ا وپریشانه روح ونمانځه او عاشقانه مچې یې ترې واخستله.
زه او س د هغې په مخکې ولاړیم او یوه شیبه ترېنه سترګې نشم اړولی.
په خوله وایم ای ښکلې پېغلې (تاسو) څومره په ادب یاست مګرپه زړه کښې وایم: ته پرما باندې څومره ګرانه یې.
" پوشکین"

دحقیقت اظهار

که زه د حقیقت په اظهار کښې زیان ووینم پروا نشته خو چې حقیقت زما د چوپوالی په وجه زیان ونهویني.
" مترلینګ"

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغمبر

دمعنی تنده او تلوسه راسره وه.
په چوپه اوغلی بیدیا کښې لالهانده ګرځېدم.
هغه پرښته چې شپږ وزرونه لري له پاسه راکوزه شوه او خپلې ګوتې یې چې له خوب اوخیاله سپکی وې زماسترګوته رانږدې کړې.
ما د وار خطا ګربتې غوندې خپلې سترګې پرانیستې.
د هغې لاس زما دغوږونو له څنګه تېرشو زماپه غوږونو کښې ناڅاپه یو مرموز اواز پیداشو.
همدغه وخت ما داسمان د زړه د ټپېدو اواز واوریده.
د دریاب له موجونولاندې مې د بحري حیواناتو تګ راتګ ولیده.
دکورو په بوټوکښې مې د تاک څانګې اوپانې لیدې چې وده کوي او لوېږي.
پرښته زما شونډوته رانږدې شوه زما هغه ژبه یې رانه پریکړه چې کاربې نیش وهل و.
بیابې پخپلو لاسونو چې په وینولړلې وو یوه بله ژبه زما په خوله کښې کښېښوده.
زما په څیګر یې تېره توره ومنډله زما رپیدونکی زړه یې راو ایست.
او د اور سوځو ونکې لمبه یې زما په سینه کښې ننویستله.
زه دیوه مړي په شان غلی او بې حرکته دبیابان په شګوکښې پرېوتم. دغه وخت مې ناڅاپه خدایي غږ ترغوږه شو چې ماته یې ویل:پا څېږه ِ سترګې وغوړو ه، د خدای فرمان ته غوږ ونیسه او د اجرا لپاره یې سمدلاسه روان شه له بیابانو نو او دریابونو نه تېرشه پخپلو اورپښتو خبرو د ایمان اور د خلکو په زړوکښې بل کړه!

" پوشکین"

د نیکانو ارمان

د نیکانو لوی ارمان دادی چې دسړو جوړولو په کار کښې برخه ولري که څه هم ددوی کارپټ پاته شي او څوک پرې پوه نشي.

" پوشکین"

قبر او ګل

قبرسره ګل ته ویل:
ای د عا شقانو ګله! هغه د اوښکو څاڅکي چې هره شپه د چرغږ او سحرله سترګوستا په ښکلې بڼه راتوئېږي ته پرې څه کوې؟
ګل وویل:
او ل راته ووایه ! هغه چې ته یې هروخت خپلې ګېډې ته ننباسې څه ورسره کوې؟
قبرو‌ویل:ګله ! زه له هرې اروا نه چې ماته یې سپاري پرښته جوړوم او اسمان ته یې لېږم.
ګل وویل: قبره! زه دغه اوښکې ورو ورو د عطرو اوعسلو په صورت تبدیلوم او خلکو ته یې ورکوم!

" هوګو"

(c) ketabton.com: The Digital Library

افتخار

دا طلایي سکه چې د دنیا په بازار کښې د افتخار په نامه چلند لري هېڅ ګڼمه.
هو! زه ورته په کرکه ګورم او له پښو لاندې یې کوم.
هغه چې د خپل هنر مزدوري غواړي دټیټ فطر ت خاوند دی.
هغه چې ددغه بازار په سرو او سپینو پسې لیوا ل دی پرېږدئ چې دې بې ارزښه سکې ته لاس وغځوي.
داسکه هغه څوک اخلي چې ځان خرڅوي.
که ته غواړې چې دغه خلق وپېږې نوراشه دوی ټو ل ځانونه خرڅوي.
ته باید دوئ ته یو مناسب قیمت وټاکې او خپله امیانۍ وشرنګوې.
که داسې ونه کړې نو د دوئ په تقوی اعتراف کوي.
ایاته نه پوهېږې چې دوئ ټول دتقوی خاوندان دي.
افتخار او تقوی تل اوره په اوره وړاندې ځي.
ترڅو چې دنیا شته خلق د تقوی بهاپه افتخار تا دیه کوي.
دافتخار دسکې اواز دی چې دنیا یې په پښو درولې ده.
ماپرېږدئ چې د جهان دپرهېز ګارانو په مقابل کښې بدمعامله او سم.
پرېږدئ چې زه دافتخار خاوندانو ته هېڅ ښکاره شم.
زه چې ځان د دغسې خلکو په مخکې وینم زړه مې له اندازې نه زیات دحقارت تمنا لري.
زه دغه طلایي سکه چې د جهان په بازار کښې رواج لري او دافتخار په نامه یادېږي هېڅ ګڼمه اوپه نفرت ورته ګورم.
زه او س دافتخار او تقوی غوندې وړو څیزونو په مخکې نه یم ولاړ.
زه دغه وخت له ډېرو لویو حقایقو سره مخامخ یم چې یا باید غلی اوچوپ پاته شم یا ډېرې لویې خبرې وکړم.
ای زما پوهې اوهوښیارۍ! راشه هغه څه ووایه چې د نوروپه فکرکښې نه راځي.
"نیچه"

څه غواړم؟

د ډېرو خلکو له پټ رازونو خبرشوم مګرله ځانه لاخبرنه یم.
زما سترګې ماته دومره نژدې دي چې مانشي لیدای.
زما زړه غواړي چې له ځانه څه قدر لرې شم او خپله خیره ووینم مګر دومره لرې نه لکه چې له غلیم نه لرې یم.
اوس زما ډېرنژدې دوستان هم له مانه ډېر لرې دي.
زه غواړم د دوست او دښمن ترمنځ یوه فاصله ولرم ترڅو چې هغه څه په ځان کښې ولیدی شم چې په ماکې شته.
اوس پوه شوئ! چې زما زړه څه غواړي؟
" نیچې"

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بېلتون فقر

لس کاله کېږي چې يو ځاڅکی باران په ماباندې ونه وريده.
يوه سره ورمه په ماونه لګيده د مينې او محبت پرخه زما دزړه په کښت پرېنوته ځکه چې په دغه ځمکه هېڅکله باران نه وربږي.
زما پو هې! زه اوس تاته مخ اړوم او تاته اسره لرم چې په داسې وچکالۍ کښې ته و چتوب غوره نه کړې.
له تا نه هيله لرم چې زما لپاره روح خوښونکې ورمه، زه خوشحالوونکې پرخه، ژوند پالوونکې اورياشې.
پخوا تردې ماوريځو ته ويل چې زما له کو هستا نه لرې شئ.
ماويل: ای تورو وريځو زما له مخې نه لرې شئ چې د رنا پلوشه په ماباندې ډېره پريوزي او مخه مې ښه رڼا وي.
اوس د هغو وريځوپه لاره کښې دامونه ږدم چې ګوندې يوه شيبه زما په سرباندې سيورى شي او زما خبرواخلي.
پخواله دېنه په تريخ حقيقت پسې ګرځېدم اوس دتصادف څښو ته لاس غځوم اوغواړم چې ميلمه پالونکى شم، خپله برخه او دخپل وچولي ليک له ځانه ونه شړم.
نن زرتشت له خپلې سختې نه لاس اخستى دى او لکه تود باد چې کنګل ويلې کوي خپل ملايمت ثرګند وي.
تراوسه لاپخپل کوهستان کې انتظار کاږي مګر دغره له لوړې څوکې راښکته شويدى.
له هغو کنګلونه چې تل ترتله ساړه او ترلې پاته کېږي يو قدم راټيټ شويدى ستومانه دى مګرخوشحاله معلومېږي.
غلی شه! چې حقيقت لکه ټينګه وريځ زما په سرتېرېږي دوريځې له زړه نه يوغير مريي برق ځليدونکى دى.
حقيقت ورو ورو له ډېرو لويو پته پايو او پلو څخه زماپه لوړې راښکته کېږي.
راشه! راشه! ګرانه حقيقته.
چوپ شه! دا زما حقيقت دى چې په ځيرځير او خواږه اضطراب راته ګوري او کتل يې لکه دستورو کتل جذاب اوشيطنت اميز معلومېږي ته به وايې چې زما د نيکمرغۍ راز يې پخپل حدس موندلى دى او پوه شويدى چې نن ولې دغره له لوړې څوکې راښکته شوى يم ولې ملايم او ارام يم؟ ته به وايې چې له ليدو اوکتو يې يوګلرنګه ښامار ما ته خوله وازه کړې ده.
غلی شه! چې زما حقيقت څه وايي:
افسوس دى ستا په حا ل ای زرتشته! ستا حا ل دهغه چاغوندې دى چې سو چه زرېې خوړلی وي، اخر به ستا ګېډه څيرې کړي او دغه زربه تربنه وباسي.
زرتشته! ته له اندازې نه زيات بډای، له حده زيات د خلکو سترګې بريښوې او په زړونو کښې ځانته حسد پيداکوي.
زه د ستا د ځليدونکې رڼاپه مخکې دريدای نشم او سيوري ته پناه ورم اوربږدم.
بډايه! څه ولاړشه! څه روانېږه ای زرتشته له خپل لمرنه لرې شه! ته غواړې چې له خپلې هغې رڼا نه چې له تاسره ډېره زياته ده نورو ته په لپولپو څه ورکړې.
ته په دې نه پو هېږې چې هغه شی چې له تاسره په ربښتيا زيات دى پخپله ته يې.
که غواړې چې چاته څه ورکړې له ځانه تېرشه خپل ځان ورکړه ای زرتشته!
ته وايې لس کاله کېږي چې يو ځاڅکی باران په ماباندې نه دى وريدلی، يوه سره ورمه راباندې نه ده لګيدلې، د مينې شبنم زماپه زړه نه دى پريوتى.
ته دا اسره لرې چې په مينه درته وګوري اوتابنه وګنې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایاته نه پوهېږې چې ستا د خوشبختۍ پلوشو او حرارت شاوخوا ځمکه سوزولې ده؟ هغه زمکه چې له بارانه محرومه ده له عشقه هم څه برخه نه لري.

اوس ستا، ستاینه څوک نه کوي، بلکه ته د خپل دسترخوان دپوټو ټولوونکو ستاینه کوې.

زه تاپېژنم چې ډېر فقیربډای یې.

ستا ډېر شته تاپه عذابوي، ته خپل ځان په ډېره ورکړه ستومانه کوې. خپلې ارامتیا ته نه ګورې، له خپل ځان سره علاقه نه نښېې.

ستا باطن همیشه هماغه شان په شکنجه کښې دی لکه چې په یوانبارکښې له اندازې او ګنجایش نه زیات غنم واچول شي یاپه یو زړه کښې له حده زیاته مینه پیداشي. ته خپل ځان قربانوې خو څوک ستا، ستاینه نه کوي!

ای بې پوهې هوښیاره! که غواړې چې په نوروګران شې باید ډېر فقیرشې.

دا خلک له هغه چاسره مینه کوي چې په زحمت کښې وي هغه چاته یوه مړۍ ډوډۍ ورکوي چې وږی وي.

ای زرتشته! که غواړې چې چاته څه ورکړې نو خپل ځان ورکړه او له ځانه تېرشه!

زما خبره واوره، زه ستا حقیقت یم!

" نیچه"

هیرول

هغه څوک چې څه نشي هیرولی ښه سړی نه دی.

څو ک چې همیشه د بل دملامتۍ خاطره له ځان سره ساتي دښه زړه خاوند نه دی.

((...))

له هرچانه لرې

رټل او رټل کیده یو هم ښه نه ګڼم او له دواړونه کرکه لرم.

د چا اطاعت نشم کولی اوله چانه اطاعت هم نه غواړم.

هغه چې له ځانه نه وېرېږي بل هم نه ویروي.

په نورو باندې هماغه څوک حکومت کولی شي چې نورویروي.

زه به څنګه دغه کارته زړه ښه کړم چې د خپل ژوند په اداره هم نه یم خوښ.

زه غواړم چې د ځنګله یا د سیند حیواناتو غوندې یوه شیبه ځان هېرکړم چېرته یوازې کښېنم.

له خپلو لرې اوږدو رؤیاو سره مشغول شم.

خپل ځان له ډېر لرې ځایه دلته راوبولم.

له ځانه زړه وشکوم اوبې له ځانه له بل چاسره څه مشغولا و نه لرم.

"نیچی"

د شاعر خوشبختي

دکلې رونق اوښتی دی، دخزان سیلۍ ټوله ښکلا له ځان سره وړیده، مګرشاعر د تېرو په یاد خپل غم سپکوي.

دی فکر کوي چې له داسې بدایعو نه یوه ښکلې تابلو جوړه کړې چې هېڅ خارجي وجودنه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی په رښتيا ډېر خوشبخت دی چې برباد شوی ښايست د خپل خيا ل په دام کښې نيولی اوساتلی شي.

" ايشندرف"

تسلي

دژوند پاڼه زېړه ده، اوس تا تورو خاوروته سپاري ای دخاورو اولاده!

مګر غم مه کوه! ستاله خاورو نه به يو داسې نيالګی زرغون شي چې هرکا ل به نوي ګلونه نيسي او هرپسرلی به ستا په يادو عطر افشاني کوي.

" روکرت"

هابيل او قابيل

دقابيل نسله! ته ارام ويده شه! ښه خوره او ښه څکه، تل موړ او خوشحاله اوسه! ځکه چې ژوند تاته په ډېره مينه خاندي.

مګرته ای د هابيل نسله! ته ل عمرپه خوارۍ او بدبختۍ کښې غوټه اوسه او په زحمت مړشه!

دقابيل اولاده! ډېر خوشحاله او سه ځکه چې اسمان تاته په ډېرښه نظرکتلی دی اوته يې خوښ کړی يې.

د هابيل اولاده! ته همدغسې په غمونو، زحمتونو اوسختيو کښې تل ترتله ژوند کوه!

دقابيل زوزاده! خانده اوخوشحالېږه ځکه چې ستا کښت ډېرښه راغلی اوستا رمې کا ل په کا ل زياتېږي.

مګرته ای دهابيل زوزاده ! همدغه شان په لوږه شپې سبا کوه اوفرياد کوه.

دقابيل بچيو! تاسې تودو نغريو ته نږدې کښېنئ او ځانونه تاوده کړئ مګر تاسې ای دهابيل بچيانو لکه ګيدړان په سمڅو او غارونو کښې له سړونه وربېږدئ او ورپېږئ.

دقابيل نمسيو! تاسو معاشقه وکړئ! او څنګه چې ستاسو سره اوسپين زياتېږي خپل ټبر هم زيات کړئ او هرکا ل نوي اولادونه راوړئ.

مګر تاسو ای د هابيل نمسيانو خپله اشتها وسېځئ او له خپلې کمبلې نه هېڅکله پښې مه باسئ!

دقابيل ټبره! ته د ځنګلوونو د حشراتو غوندې تل خوره او غتېږه!

مګرته د هابيل ټبره! له خپلو اولادونو سره په لارو اوکو څوکښې سر ګردانه ګرځه!

اه دقابيل نسله ! که ته مړ هم شې ستاپه غوښو او هډوکو به ځمکه تياره شي اوکښت به يې ډېرښه راشي مګرته ای د هابيل نسله! په ژوند هم څه حاصل نه لرې او هېڅ لاس ته نه درځې.

مګر ګوره! ای دقابيل نسله! سره له دغو ټولوشيانو يو لوی شرم هم ستا په برخه رسيدلی دی هغه دا چې ستا په حکومت کښې ((پاله او کرکې دسرنيزې په مقابل کښې مغلوبه ده)).

ته! ای دهابيل نسله دا ځمکه پرېږده او اسمان ته وخېژه ځکه چې ځمکه يې ستا لپاره نه ده پيداکړې.

" بودلر"

(c) ketabton.com: The Digital Library

سخاوت

سخاوت دانه دی چې سړی چاته ډېرڅه ورکوي بلکه په ځای ورکړه سخاوت دی.

"لاربروير"

بې اسرې

يتيم هلک وم، ددنيا له شتو نه مې دوه رڼې سترګې درلودې چې دزړه آرامتياپکې ليدل کيده.
زه په ډېر اميد د لويو ښارونو خلکوته ورغلم مګردوئ ماته څه اعتنا و نه کړه ځکه چې دوی ته ډېر زرنګ ښکاره نشوم.
شل کلن وم چې يوپېټ اور زما په زړه کښې بل شو او يو نا څاپه راته ټولې ښځې ښکلې او ښايسته ښکاره شوې زه په ټولو مين شوم مګرېه دوئ کښې يوه هم په مامېنه نه شوه او يوې ته هم زه ښکلې ښکاره نشوم، که څه هم ما وطن او پادشاه نه درلود مګر بيا هم د جنګ ميدان ته ورغلم چې مړشم خو مرګ قبول نه کړم.
زه اوس نه پوهېږم چې دلته څه کار لرم او د څه لپاره يم؟ ماته دانه ده معلومه چې دنيا ته پخوا له وخته راغلی يم او که وخت رانه تېرشوی دی.

"ورلن "

خلك او شاعر

يوه ورځ هغه لوی اوپراخه ميدان هغه لوړ او اوچت غره ته وويل:
ستا په وچولي کښې دژوند نخښه هېڅ نشته، ستا پرمخ باندې هميشه دسيليو او بادونو څپېړې لګېږي.
په همدغه وخت کښې د اولس خلکو شاعرته وويل: ستا سر وکار تل له خيا ل او انديښنو سره دی اوستا وجود هېڅ نه دی په کار.
سنګين غره په ځواب کښې و ويل:
زه يم چې ستاله سينې نه هر راز بوټې راکاږم. دغرمې سوځوونکې تو دوخه پخپل ساړه دم باندې سړومه، د طوفاني وريځو مخه نيسم. پخپلو ګوتو د واورو بخرې جوړوم اوذ خيزه کوم بې زماله سينې څخه داوبو لښتې روانېږي اوتاته دژوند پيغام دروړي.
شاعر هم خلکوته وويل: پرېږدئ چې زه سر په زنګانه کښېږدم او فکروکړم ايا تاسو نه وينئ چې زما د زړه له چينې نه ډېرې خوړې او به راخوټېږي چې دبشر تنده ماتوي.

" ګويته"

انسان

هميشه ويريدل، په هروخت کښې هيله او اسره لر ل، هرکله دپخوانيو خاطراتو يادونه، دايمي شکايتونه، مسلسله ناراضي، د دروغو په لذت پسې افسوس او ارمان، په حقيقت پسې هېڅکله نه ګرځېدل، خپل ځان له خپل اصلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

قيمت نه کله زيات او کله کم ګڼل، يوازې په غم او محنت کښې ځان پېژندنه، او د ګوريه غاړه دژوندپه ماهيت پوهېدل.

دا دی د انسان حقيقت يا لړ تر لړه زما مفهوم او معنی. سره له دغو ټولو خبرو زه پخپل ژوندکښې يو حقيقي افتخار لرم هغه دا چې ددروغو په شهرت پسې هېڅکله نه يم ګرځېدلی.

هېڅکله مې بې دعشق له درشله بل شي ته سرنه دی ټيټ کړی. زه عشق هميشه له ځانه لرې کړی او بيل کړی يم او د ښه نامه تنده بې په ماکې پيداکړيده مګر عشق او افتخار يوه هم تراوسه پورې بې دزړه له غمه نور څه نه دي راکړي.

" الفيري"

په انګلستان کې

دغم داستان بيانول او داسې څوک لرل چې په دغه داستان پوه شي اوخپل پټ غمونه په کښې ووينې دغمجن زړه لپاره ډېره ښه تسلی ده.

يو وخت دغه تسلي زماپه برخه رسيدلې وه مګر کله چې ما دانګلستان په خاوره کښې قدم کېښوده. هغه وخت چې ماد دې ځای خلک وليدل چې ډېرو ټېنګو او تورو و ريځو د دوئ له نظره شين اسمان پټ کړيدی نوزه له دغې تسلی نه محروم شوم دلته هېڅوک نشته چې دزړه په ژبه پوه شي.

اوه! دا ساړه خلک دايخ زړونه چې د خدای له نامه نه هم غافل پاته دي بې له طلاؤ څخه بل خدای نه پېژني او بې له پيسو نه بل شي ته په تقدس نه دي قايل.

کشکې زما دزړه اهونه دومره پورته لاړشي چې د الپ دکوهستان لمنوته ورسېږي ښايي چې هلته داسې خلک ومومي چې دعاشقانو د زړه په غمونو او رازو پو هېږي.

" الفيری "

غوبې

ای دفصلونو او کښتونو پالونکيه!

ای وفادار خدمتګاره! ته د ډېرلوی او ارام قوت ښکارندوی يې.

زه له تاسره ډېره مينه لرم ته په ماباندې ډېرګران يې.

له تاسره دصلح غوښتلو اوعزة النفس روح موجوده ده.

ته لکه يوه خاموشه مجسمه خپلې کروندې ته ګورې اوددې لپاره چې دفداکارۍ وظيفه ترسره کړې پخپله خوښه درانه جغ ته سرټيټوې.

ته دانسان په خدمت کښې دموقر فرمان بردار په ډول خپل عمر تيروې. هروخت چې هغه تاوهي او ژوبلوي دې ته ورته سرراګرځوې اوپه صبر او تحمل ورته غلی او ارام ګورې.

ته پوهېږې چې د جهان ودانول ستا وظيفه ده.

ته دانسان دتېري په مقابل کښې څه نه وايې اوشکايت ستا عادت نه دی.

ته سرکښي او نافر ماني نه کوې مګر زه ستا د درد مند روح اواز او روم چې دبخار په ډول اسمان ته خېژي.

زه ستا د درد خفيفه ناله اورم چې داسماني سرود او د فداکارۍ دسرود په شان په دغه فضا کښې خپرېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا حقیقت په دغه شنه او غلي کنست کښې ځای لري.
زه تا په همدغه هنداره کښې وینم ای و فادار خدمتګاره!

" کاردوچې"

دټاګور نغمې

(۱)

هغه ماشوم چې ډېرې ښایسته شاهانه جامې اغوستي دي او د جواهرو قیمتي امیل یې په غاړه دی ډېرښکلی ښکاري مګر د نورو ماشومانو غوندې معصومانه لوبې نشي کولی او هغه خوشحالي ده هیره کړي ده.
دی چې هرقدم اخلي دا ښایسته جامې یې په پښوکښې نښلي.
له ده سره تل دغه ډارملګری دی چې کالي یې په خاورو نشي ځکه له نورونه لیرې لیرې ګرځي اویوازې معلومېږي.
دده حرکت ازاد نه دی اوله خاورونه ډېره ډډه کوي.
دماشوم مورې! دماشوم دغه راز پاک ساتل چې دغومره قیداو تکلیف ورسره وي ماشوم ته زیان رسوي او له ډېرڅه بې محروموي.
همدغه شی دی نه پرېږدي چې دژوند په صحنه او د انسانانو په ډله کښې داخل شي.

(۲)

چېرته چې زړونه له ډار او ویرې څخه په امن کښې دي او سرونه هر ځای ته هسکېدلی شي.
چېرته چې علم اوفکر ازاد دی.
چېرته چې دغه لوی جهان په ورو ورو فکرونو نه کوچنی کېږي.
چېرته چې کلمات د حقیقت او راستیـ له کومې څخه راوزي
چېرته چې بې نتیجې کوښښونه لاس غځوي اومطلب ته رسېږي.
هلته چې دکار اوعمل لاسونه نه دي تړلي.
هلته چې داستدلال دچینې رڼې اوبه دعنعناتو وچ ځنګله ته لاره نه لري.
هلته چې ذ هنونه او دماغونه نشو ونما کوي.
لویه خدایه! ته ماپه دغسې فردوس او ازاد جهان کښې له خو به را ویښ کړه.

(۳)

لویه خدایه! زما مناجات دادی.
د افلاس نیلي زما د زړه نه وشکوه او لرې یې وغورځوه.
ماته توفیق راکړه چې خپلې خوښیـ اومصیبتونه په آسانیـ وزغملیـ شم.
توفیق راکړه چې غریب او بینوا له نظره ونه غورځوم، اود ډېر بې باکه قوت په مخکښې هم سر ټیټ نه کړم.
زه دا توان غواړم چې ددنیا له خسیسو شیانونه ځان وژغورم او خپل قوت خپله مینه ستا خوښې ته وسپارم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴)

بس همدغو مره ارزو راته پرېږده چې هر لورته تاپرې وليداى شم.
په هر څه کښې تاووينم او بيله تانه بل چاته خپله مينه وړاندې نه کړم.
هو! زه همدغو مره ارزو غواړم چې يوازې له تاسره زما تعلق وساتي نور څه نه غواړم ايکې يوه زولانه غواړم چې ما ستا د رضا پابند کړي. او په دغه نيمګړي ژوند کښې زماسرو کارله تاسره وي.
دا زولانه دميني او محبت زو لانه ده.
هغه چې له ماسره مينه لري غواړي چې له هرې خوانه زما مخه ځانته راوګرځوي.
ايا ستا محبت له ماسره دغه راز نه دى؟
ته پو هېږې چې ستا مينه له ماسره ډېر ه زياته ده مګر بيا دې هم زه ازاد پرې ايښى يم.
زما دوستان ما ځکه يوازې نه پرېږدي چې زه دوئ هېرنه کړم.
ډېرې ورځې وشوې مګر مايو ځل هم ته پخپلو سترګو و نه ليدې.
که څه هم ماستا نمانځه په ځاى نکړه او پخپل زړه کښې مې تاته مناسب ځاى جوړنه کړى شو مګر بياهم ستا مينې ته انتظار لري.

شاعر او پرښته

شاعر: داسمان پرښتې! که زما دسترګو يوه اوښکه او زما د شونډو يوه بوسه ستا لپاره کافي وي زه دا دواړه له تانه نه دريغوم.
دا ددې لپاره چې که ته بېرته اسمان ته وخېژې چې زما دعشق ياد ګار درسره وي مګرله مانه دا اميدمه کوه چې زه د هيلې او اسرې لپاره يا د افتخار اوسعادت لپاره حتى چې درنځ اوغم لپاره کومه نغمه سازه کړم.
زه غواړم چې خپله ژبه غلې وساتم او د زړه خبرې واورم.
پرښته: شاعره! دا څه وايې؟ زه خو دخزان سيلۍ نه يم چې اوښکې خپله غذاوګڼم اودغه دغم اولاد داوبو څاڅکى وبولم.
هغه بوسه چې ته يې ستايې له تانه نه غواړم ځکه چې د بوسې درکولو لپاره زه تاته راغلې يم او غواړم چې ستا دو جود له کښت نه بيحاصله ګياه لرې کړم چې هغه دسستۍ او تنبلۍ بوټى دى او د زړه غم نه دى.
ستاغم يوازې په خداى پورې تعلق لري.
که ستا غم هرڅومره زيات وي ته د خپل زړه دغه مقدس زخم همدغسې پرېږده. پټى او ملهم پرې هېڅکله مه ږده.
ځکه چې دبشر دلو يوالې لپاره لوى لوى غمونه په کارديې اوبل هېڅ شى يې دغومره نشي لويولى.
شاعره! ته دا ګومان مه کوه چې دغم دښکلا ادارک ته خاموشي ضرورده ځکه چې له ټولو نه ښکلې نغمه هماغه ده چې ډېره نا اميدي په کښې وي.
دزړو شاعرانو جاويدانه اوازونه زما په ياد دي چې بوده او تنسته يې له اوښکو او اهونو څخه اوبدلې ده.
ماهيخور مرغه سترې اوستومانه دماښام په تياره کښې خپل ځنګله او ځالې ته راشي او خپل بچې وږي ووينې چې دساحل له څنډې ورته رامنډې ووهي او خولې يې د طعمې لپاره وازې نيولې وي نو دى په يوه لويه تېږه کښېنې اواسمان ته په ډېر حسرت ګورې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی پوهېږي چې بیهوده یې دبیحاصله ساحل او خاموش دریاب په سربانديې دطعمې لپاره پرواز کړی او هېڅ یې نه دي موندلي.
سره له دې بیاهم دی تش لاس نه دی راغلی او خپل خونین زړه ورسره شته چې خپلو بچیوته یې اخرینه طعمه کړي.
دامرغه غلی او ارام په ټټه پریوزي او خپل څیرې ځیګر خپلو ورو بچیانو ته وړانديې کوي په دغه وخت کښې یې له ځنګه وینې بهیږي او دی دمینې په میومست په ځمکه پریوزي.
په دې فدا کارۍ کښې کله دتدریجي مرګ له شکنجې لاندې ستړی شي او ویره ورته پیداشي چې دژوند اخرین رمق له لاسه ورنه کړي نو ځکه نیم ژواندی راپورته شي او خپل وزرونه وخنډې په دغه وخت کښې چې دشپې وروستۍ شومه وي دوداع یو داسې مرګانی فریاد له زړه راوباسي چې دریایي مرغان له ساحله تښتي اوهغه مسافر چې دسیند په غاړه تېرېږي له وحشته رېږدي او خدای ته ځان سپاري.
شاعره! ته په دې پوه شه چې دټولو حقیقي شاعرانو سرنوشت همدغه دی چې دماهیخور مرغه په شان دخپل زړه دوینو دسترخان خپور کړي او خلک په دغه دسترخان میلمانه او خوشحاله کړي.
کله چې شاعران له خاورو شوو اسرو، له رنځونو او غمونو، له عشق او نا امیدۍ نه حکایت کوي ددوی خبرې که هرڅومره ښکلې وي بیا هم له زړونو نه غم نه وړي.
د شاعر خبره لکه تیره توره داسې ده چې په هواکښې حرکت کوي او یوه ځلانده حلقه تشکیلوي مګرپه ځوکه کښې یې همیشه دوینو څا څکي لیده شي.

"الفرد دوموسه "

غم اوخوشحالي

خوشحالي هغه غم دی چې پلو ې له مخه لرې شوی دی.
هغه چینه چې ستاسې خوښۍ او خوشحالۍ ترېنه راخوټېږي په حقیقت کښې ستاسوله اوښکونه ډکه ده.
هر څومره چې دغم شوکارې ستاسو د وجود لوښۍ وکروي او زور ځای په کښې جوړ کړي هغومره په کښې دخوشحالۍ لپاره ډېر ځای پیداکیږي.
ایاستاسو دغه کنډو ل چې له شرابونه ډک دی دکلا ل په داش کښې په اوربانديې نه و ایښی؟
آیا دغه د دروی شپیلۍ چې په اوازېې ستاسې روح خوشحالیږي په تیره تیغ غوڅه شوې او جوړه شوې نه ده؟
کله چې پخپل زړه کښې خوشحالي وینئ که خپل زړه وګورئ دا به درته څرګنده شي چې هماغه څیز چې تاسو یې غمجن کړي یاست تاسې خوشحا له کوي.
کله چې ستاسو په زړه کښې غم پیداشي که پخپل زړه کښې سترګې وغړوئ په دې به پوه شئ چې د هماغه شي لپاره اوښکې تویوئ چې تاسې یې خوشحاله کړي یاست.
ځینې خوشحالي لویه ګڼي او غم وروکې، ځینې غم لوی ګڼي او خوشحالئ ته په کمه سترګه ګوري، زه وایم دواړه یوله بله بیل نه دي او دواړه یو ځای راځي کله یوله تاسوسره مخامخ کښېني هغه بل ستاسو په بستر کښې ویده وي.
تاسې لکه دترازو شاهین دغم او خوشحالۍ تر مینځ واقع یاست کله چې دتلې پلې تشې وي تاسو غلي یاست.
کله چې زرګر په تاسو بانديې خپل زرتلي نو دغم یا خوشحالۍ پله درنیږي او سپکیږي.

" خلیل جبران"

(c) ketabton.com: The Digital Library

پارلمان

پار لمان ددولت زړه دی او د حکومت مثا ل لري چې په ټولو غړو بې فرمان چلېږي.
که دماغ له کاره ولوېږي سړی ژوند کولی شي لکه لیونیان او احمقان چې ژوندي دي. مګر که زړه کارو نه کړی شي ژوند ختمېږي.
" روسو"

ژوند

دامه وایه چې ژوند یو دایمي بزم دی ځکه چې دا خبره احمقان کوي.
داهم مه وایه چې ژوند تل ترتله مصیبت دی ځکه دا د بې زړه او ضعیفو خلکو خبره ده.
لکه چې د ونو شنې ځانګې په پسرلي کښې له خوشحالۍ زېږدي خانده!
لکه چې دسیند موجونه په لویو ګټولګېږي او فریاد کوي ژاړه!
د جهان ټو ل خوندونه وځکه اوټو ل دردونه وزغمه بیاووایه هرڅه چې دي ډېر دي مګرله خوب او خیا ل سره شباهت لرې.
" پادیامانتوپولس"

قوت اوجرئت

دسیند په اوبوکښې مخ پورته تګ قوت اوجرئت غواړي او داوبو له جریان سره موافق تګ مړه کبان هم کولی شي.
" اسما یلز"

تاریخ

هغه چاته لوی او واړه څه فرق نه لري چې هرڅه ده پیداکړي دي او دټولو خالق دی.
هرچېرته چې هغه شته هرڅه شته او هېڅ ځای نشته چې هغه په کښې نشته.
زه له دومره کوچنیتوب سره چې هېڅ نه یم هرڅه یمه.
ځکه چې د ځمکې، دستورو او د شمسي کا ل اولادیم.
زه له هغې خاورې پیدایم چې دقیصر لاس، دافلاطون ماغزه، دمسیح زړه او د شکسپیر نبوغ یې په ذراتو کښې ګډ دی.
" امرسن"

لوړه پایه

په دغه جهان کښې د هرچا د لوړیدو لپاره یوه پله او پایه په کار ده چې هغه درد او الم دی.
" اناتول فرانس"

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدبختي

بدبختي ده چې عقل اوپوهه تربيه کوي.
" هوګو"

عقل

که غواړې چې دعقل په زيان او ضرر پوه شې دا ومنې چې عقل هغه قوتونه په سړي کښې وژني چې ژوند پرې ولاړ دی.
ژوندون په عقل او اراده ولاړ دی.
غوښتنه او اراده د هر پيشرفت اصل او اساس دی.
څومره چې عقل زياتيږي هغومره اراده ضعيفه کيږي.
که انسان په هرڅه پوه شي يقين وکړه چې بيا به هېڅ نه غواړي او هېڅ ارزو به ورسره نه وي يعنې اراده به نه لري.
عمل له ارادې څخه پيداکيږي او اراده له ارزو څخه.
دا دواړه له هغه شي سره نه يوځای کيږي چې دحکيمانو او فيلسوفانو په برخه رسيدلي دي يعنې تردد اوتامل.
زه ډيرې پوهې له ژوند څخه عاجز کړي يم.
ناپليون، سزار او ددوئ امثا ل هغه کسان نه وو چې ډيرفکر کوي ځکه يې هغه څه وکړی شو چې زړه يې غوښتل.
" اناتول فرانس "

ترقي او تکامل

زه په دې عقيده يم چې د بشرتکامل به ډير ځنډ انجام مومي.
ددنيا سير ډير بطي دی د بشر نبوغ په تقليد کښې دی او د ابتکار خونده يې نشته.
لکه چې په فزيک کښې دثقل قانون موجود دی چې زموږ تعلق د ځمکې له زړې کرې سره ساتي په روان شناسی کښې هم دغه قانون وجود لري او زموږ دلچسپي له زاړه جهان سره ټينګوي.
ګويټې هم ويلي دي چې خلق لا داصلي ګناه د اتمی برخي په اختراع نه دي بريالي شوي.
" اناتول فرانس "

دژوند ضروري شرط

ناپوهي يوازې دنيکبختۍ لازمي شرط نه دی، دژوند ضروري شرط هم دی.
که موږ په هر څه پوه شو يوساعت هم دژوند تحمل نشو کولی.
هغه احساسات چې ژوند موږ ته ښه ښکاره کوي يا ژوند راته د تحمل وړښيي له دروغو څخه زيږي او په مو هوماتو باندې تغذيه کيږي.
" اناتول فرانس "

(c) ketabton.com: The Digital Library

علم او اخلاق

له علم څخه ديوې اخلاقي نتيجې اميد لر ل ډېره لويه اشتباه ده.
درې سوه كاله پخوا خلک په دې عقيده وو، چې ځمكه دخلقت او پيداكيدو مركز دى. او نن موږ پوهېږو چې د لمريو ه منجمده ټوټه ده.
اوس پوهېږو چې دستورو په سطحه كښې څه ګازونه سوځي.
په دى هم پوه شوي يو چې دغه جهان چې موږ په كښې د ګرد اوغبار يوې ذرې غوندي يو تل دجوړولو او ورانـو لوېه حا ل كښې دى.
موږ ته دامعلومه شوه چې پرله پسې ځينې ستورې پيداكېږي او ځينې له مينځه ځي. مګر دغو خارق العاده اكتشافاتو زموږپه اخلاقو كښې څه تغير رانووست.
ايا نن ميندې له خپلو بچيانو سره له پخوانه زياته مينه لري؟
يا دغه مينه له پخوانه كمه شوي ده؟ ايا اوس دښكلاپه احساس كښې له پخوا نه څه زيادت يانقصان راغلى دى؟
ايا نن د زړورو قهرمانو په زړه كښې له پخوا نه څه فرق ليدل كېږي؟
ځمكه لويه وي او كه كوچنۍ وي د بشر په حا ل كښې څه تغير نه راولي، زمكه لويه ده په دې شرط چې غم او رنځ په كښې وي او عشق موجود وي.
غم اوعشق دغير فاني ښكلا جاويداني مركزونه دي.
غم داسې نعمت دى چې قيمت نه لري.
هغه ښيګڼې چې په ځان كښې وينو او هغه څه چې ژوند زموږ په نظركښې ښه ښكاره كـوي د همدې لـوى نعمت اغيزه ده.
زموږ ترحم، شجاعت شهامت، او نورټو ل فضايل اوملكات دهمدغه شي مرهون دي.
اخلاق طبيعتاًپه احساساتو باندې تكيه لري اوبس.

" انا تول افرانس "

فكر او احساسات

تاسې واياست چې دټولو مصيبتونو اوبد بختيو علت زموږ فكردى، كه غواړئ چې دفكر په نحوست قايل شئ بايد په قدرت او عظمت كښې يې ډېره مبالغه وكړئ مګرپه دې خبره بايد پوه شئ چې فكر په احساساتو اوغرايزو باندې ډېرلږ تسلط لري.
هغه خلک چې د فكر له تاثير لاندې ډېرزيات راغلي دي هغوئ هم د نوروپه شان متكبر شهواني اوبخيلان دي.
چېرته چې تمدن ډېر وړاندې تللى هلته هم هغه كارونه ډېرلږدي چې په فلسفي اصولو اجرا كېږي.
موږ دغرايزو او احساساتو په مقابل كښې دومره ضعيت او ذليل يـو چې زه هېڅكله يـو داسې شعوري حالت تـه نشم قايليدلى چې له طبيعي حالت سره مخالف وي.

" اناتول فرانس "

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمسخر او ترحم

هرڅومره چې د انسان په ژوندانه کښې ډېرفکر کوم هغو مره راسره داعقیده ټینګېږي چې باید د بنیادم داعمالو شاهد او قاضي تمسخر او ترحم وي.

دادوه ښه مشاوران یوپخپله خندا ژوند زموږپه نظرکښې محبوب کوي او بل پخپله ژړا ژوند راته مقدس ښکاره کوي.

هغه تمسخر چې زه یې لرم بې رحمه نه دی، په عشق اوښکلا باندې ملنډې نه وهي، بلکه ډېرملایم او نیکو کاردی.

د ده په خندا قهر سړېږي او موږته دابښیي چې باید د اشرارو او احمقانو په مقابل کښې له تمسخر نه کارواخلو.

که دا حس له موږ سره نه وي نو زموږ په زړه کښې هرګوره نفرت پیداکیږي.

" اناتول فرانس "

دخلکو انتظار

خلک هر وخت په اجتماعي چاروکښې ډېرو لویو تغیر اتوته انتظار لري.

دا هغه دایمي اشتباه ده چې دغیب ویلو له روح نه یې نشات کړی دی.

زه دا منم چې ژوند په رښتیا بې ثباته دی او ژوندي شیان تل تغیرکوي مګر داتغیر محسوس نه دی.

د دنیا هره ترقي ډېره ځنډنۍ او منظمه ده.

نا څاپي اوسریع تغیرات هېڅکله نه دي پیداشوي اونشي پیداکیدای. ټو ل اقتصادي تحولات دطبیعي قواؤ په رحیمانه ځنډ انجام مومي.

دا خبره زموږ له احساساتو سره مخالفه وي او که موافقه مګر یو منلی حقیقت دی چې هرڅه هماغه شان دي چې پخوا و.

زموږ اجتماعي وضع د هماغه اوضاعو او کیفاتو نتیجه ده چې دمخه موجود و لکه چې علت اوسبب هغو ا حوالـو ته ویل کیږي چې وروسته تردې به موجودشي.

دا تسلسل ترډېر ه وخته دیوه حا ل ثبات ساتي اوپه ژوندکښې نظم او اراامتیا پیداکوي.

دا خبره رښتیا ده چې دغه حا ل نه هغه ارواکانې خوشالوي چې دنورو شیانو ډېره تنده ورسره ده او نه په هغو زړونوکښې خوښي اچوي چې شفقت په کښې نشته. مګر د جهان نظم همدغه تقاضا لري او موږ باید تن ورته کښېږدو.

موږ باید پخپل زړه کښې یو څه حرارت او له ځان سره څه اشتباهات ولرو مګر آنې او عجیب وغریب موفقیتونه ونه غواړو او دمعجزې انتظارو نه لرو.

" انا تول فرانس

"خطرناك

موږ ته هغه کسان خطرناک ښکاري چې روحیه یې زموږ له روحیې نه مخالفه وي.

هغه چې زموږ خویونه په کښې نشته موږ ورته بد اخلاقه وایو.

څوک چې زموږپه اشتبا هاتو مبتلا نه وي موږ ته شکاک معلومیږي او دا فکر نه کوو چې هغوئ به په نورو شبهاتو مبتلا وي.

" انا تول فرانس "

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوندانه مخ او شا

ژوند لکه دزربفتو توکی مخ او شا لري. هغه ښکلا چې په مخ کښې شته په شا کښې نشته. مګر دټوټې اوبدانه(بافت) له مخ نه په شا کښې ښه لیدل کیږي.

" شوپنهاور"

لیونتوب او حماقت

زه باورلرم چې بشر په هر وخت اوپه هر ځای کښې د خپل مصرف لپاره دجنون او حماقت کافي ذخیره لري.

دا سرمایه هرڅنګه چې وي بې حاصله نه ده.

کله چې ګورم چې یوه پخوانۍ اشتباه ورکه شوه بې له دې نه چې په دغه کار خوشحاله شم دبلې اشتباه په باب کښې فکر کوم چې دزړې اشتباه ځای نیسي.

زه په ډېر تشویش له ځانه پوښتنه کوم چې ایا دغه نوې اشتباه به له زړې نه ډېره خطرناک نه وي؟ که ښه فکر وکړو زاړه اوهام او زاړه خرافات له نوونه ډېر زیان لري ځکه چې هغه د زمانې په مرور صیقل شویدي او ضرر یې کم شوی دی.

" انا تول فرانس "

په ځان باور

هر څوک چې په ځان باندې اطمینان اوباور لري خلک د هغه ملګري کیږي. په ځان باور یو داسې صفت دی چې د هرچاخوښیږي.

خلک له قطعي اویقیني مطالبو سره مینه لري نه له دلایلو سره. دلیل اوبرهان د وګړو اندیښنه او پریشاني زیاتوي.

اوس ساده ګې خوښوي او په ساده خبرو پوهیږي.

خلکو ته باید څنګه او څه راز و نه وایو بلکه هو یا نه ورته ووایو اوبس.

" انا تول فرانس "

تعصب

تعصب او عدم اغماض په هرعصر کښې شته.

هرڅه چې زموږ خوښ وي زموږ په نظرکښې لوړمعلومیږي او نمانځه یې کوو.

که څوک موږ ته زموږ د بتانو عیب ښکاره کړي خو ابدی کیږو.

خلک په مشکله دېته حاضریږي چې دخپلو عقایدو په منشا اومنبع کښې لږ غوندې ایراد قبو ل کړي.

که چا پخپلو اصولو او معتقداتوکښې غوراو فکرکولی هېڅکله به نه وو معتقد شوي.

" انا تول فرانس "

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان وپيژنه

دا خبره چې ځان وپيژنه ديوناني فلسفې له حماقتونو څخه يو لوى حماقت دى. موږ به هڅكله نه ځان وپيژنو او نه نور.
ټول مشكلات په همدغه ځاى كښې دي اوپه همدغې موضوع پورې ارتباط لري.
ددنيا جوړول دومره ګران كارنه دى لكه پېژندل يې چې ګران كاردى.
ښايي چې بشري نبوغ يوه ورځ يو نوى دنيا جوړه كړى شي مګر دا تو فيق به هېڅكله ونه مومي چې پرې پوه هم شي.
دبشر په پوهه او نبوغ باندي دا ډېره لويه تعدي ده چې د حقيقت په لټون كښې په كار ولوېږي. څه شى چې له پوهې نه په كښې استفاده كېږي د اشياؤ ړ غوندې حقيقت پېژندل او ترېنه خوند اخستل دي.

" انا تول فرانس "

شخصيت

موږ غواړو چې خپل شخصيت له ځان سره هغه بل جهان ته هم يوسو له موږسره دا عقيده موجوده ده چې كه څوک ځان هلته ونه پېژني هرسعادت چې د ده په برخه وي په ده پورې به څه ربط نه لري، بلكه دبل چا ما ل به وي.
له دېنه غافل يو چې زموږ شخصيت دلته په دغه جهان كښې هم محفوظ نه دى او په ژوندانه كښې څوڅو ځله يو راز اوبل راز كېږي.
زه چې اوس له اتيا كالونه اوښتى يم له هغه شل كلن، (موريس ميترلينک) سره هېڅ شباهت نه لرم بلكه هغه هېڅ نه پېژنم.
همدارنګه له هغه لس كلن هلک سره هم مشابه نه يم چې يوه شيبه هم په ځاى نه و ناست او تل په لوبه مشغول و.
ما ته اوس هغه پردى اوبيګانه معلومېږي.
هركله چې په دې نړۍ كښې زموږ شخصيت بدلېږي نو بياولې دا انتظار لرو چې هغه بل جهان ته به يې له ځان سره وړو.

" مترلينک"

بقاء

پسونه دطبيعت دسختيو په مقابل كښې مقاومت نشي كولى. كه انسان دغه نوع د خپل خوراک لپاره نه واى ساتلى اوس به يې نسل ورک ؤ. مګر اوس چې دغه حيوان په دنياكښې ژوندى پاته دى څه سعادت يې په برخه نه دى ځكه چې دوژلو او خوړلو لپاره يې ساتلى دى.
هرحيوان او هر يوبوټى چې دلته وينئ، سرنوشت يې همدغه دى. كانې او معدنيات هم دغه رازدي مګر زموږ عمر دومره نه دى چې د دوئ تغير ووينو او په بدبختۍ يې پوه شو.

" مترلينک"

كب

هغه كب چې يوازې ژوند كوي او هغه كبان چې په يوه ځاى كښې ګډ ژوند كوي په يو ه اندازه پوهه لري مګر سره له دې ډېر كبان شته چې يوازې يوازې نه اوسېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور نه پوهېږو چې ددوئ د اجتماع سبب څه شی دی؟
ښايي چې دوئ به د ځينو ځناورو او بلاګانو له ډاره او د ځان ساتلو لپاره يو ځای شوي وي مګر همدغه ګډ ژوند او يو ځای اوسيدل ددې سبب وګرځيده چې انسان يې ژر ښکار کړي.

" مترلينګ"

هغه چې دنياته رانغله

په مليارډونو نطفې ضايع کېږي او په دې باب کښې تاسې ډېرافراط کوئ.
ستاسو ښځې ډېرې لږې نطفې قبلوي چې هغه په انسانانو بدلېږي. هغه نطفې چې ضايع کېږي او څه ترېنه نه جوړېږي ستاسو دخوابدی اوخپګان موجب نه ګرځي.
تاسو ته معلومه ده چې دغه په سلهاؤ زرو مليارډونو نطفې چې په هره پيړی يا نيمه پيړی کښې له دې جهانه ځي او هېڅ ترېنه نه جوړېږي دانسانيت توان په کښې شته او بالقوه انسانان ورته ويلی شو. مګر دوئ ته هغه چانس نه پيداکېږي چې مور غوندې انسانان شي. لکه چې مور ته هغه چانس په لاس نه راځي چې دمشتري کره رانه جوړه شي او هغومره عمرو لرو.
آيادغه بالقوه انسانان د فکري ا ومعنوي ژوند خاوندان وو او که نه؟ که نه وو نو څنګه ورته بالقوه انسانان ويلي شو؟
او س چې دوئ مړه شو او مور غوندې نشو آيا د دنيا په اوضاعو کښې څه تغير راغی؟ ايا ددوئ ځای تش پاته شو او هغه کارچې بايد دوئ سرته رسولی وای سرته ونه رسيده؟

" مترلينګ"

څنګه به يو؟

مور غواړو چې په هغه بل عالم کښې هم خپل ځان وپېژنو او پوه شو چې ته «اسميت» يې اوزه «موريس» يم مګر دانه ده معلومه چې هلته به خپل کوم شخصيت غوره کوو؟
آياته به داغواړې چې دغه اوسنی شخصيت درسره وي که دزلميتوب يا دکوچنيتوب ددورې شخصيت.
مور ته دا هم نه ده معلومه چې زمور دبدو کارونو سزابه زمور کوم شخصيت ويني؟ هغه به دغه موريس وي چې اوس له اتيا کالو نه اوښتی دی که هغه شل کلن موريس به وي چې ببل شخصيت يې درلود.
په رښتيا چې مور تراوسه نه يو پوه شوي چې په څه صورت به د خدای حضورته وړاندې کېږو، سپين ږيري به يو که ځوانان اوکه ماشومان؟

" مترلينګ"

ستاسو فکر

ستاسې فکر چې هر څه وي تاسو هماغه ياست.
هېڅ امکان نه لري چې څوک له خپل فکره لوی شي يا د خپل فکرله حدودو څخه تجاوز وکړي.

" مترلينګ"

(c) ketabton.com: The Digital Library

که طبابت ترقي وکړي

ښايي چې يوه ورځ طبابت دومره ترقي وکړي چې طبيبان دسړی زړه، سږي او نور زاړه له کاره وتلي شيان بدل کړي او دسر په کوپړۍ کښې هم نورماغزه واچوي.

هرکله چې زاړه ماغزه بد ل شي نو طبعاً دغه حافظه هم نه پاته کيږي چې دتېر ژوند پوهه او معلومات،کينه اومينه يانور خاطرات په کښې ساتلي دي. چې دا حافظه لاړه شي هغه شخصيت هم درومي چې له دغې حافظې سره ټينګ تعلق لري.

په دغه صورت کښې بيا څوک خپل ځان نشي پېژندلی او په دې نه پو هيږي چې زه څوک يم؟ يعنې دده او ديوه مړي ترمنځ به څه فرق نه وي مګر خيره او تنه به يې په کو څو اوبازاروکښې حرکت کوي.

دازيان چې دمغزو له بدلون څخه سړي ته رسيږي دمرګ او مړينې له زيانه کم نه دی. دغه جسد چې وروسته تردې دلته اوهلته ګرځي هغه پخوانی سړی نه دی بل څوک دی. هرتندر چې په ده پريوزي په هغه پخواني شخص پورې څه تعلق نه لري بلکه په يوه بل نا اشناسړي پورې ربط پيداکوي.

" مترلينګ"

څه غواړئ؟

که پاک خدای له تاسو نه پوښتنه وکړي چې څه غواړئ؟

تاسو به په ځواب کښې څه ووایاست؟

آيا داسې ژوند به وغواړئ چې تل ترتله وي او هېڅ زړښت او هېڅ راز بدبختي هېڅ تغير په کښې نه وي.

دغسې ژوند خوعيناً د هغه غټ کاڼي حا ل ته ورته دی چې په مليونو کاله په يوه ځای پروت وي اوهېڅ تغير اوتحول په کښې نه راځي.

زه يقين لرم چې که تاسې د جاويداني عمرپه حقيقت پوه شئ . هېڅکله به يې له خدايه ونه غواړئ.

جاويداني سعادت هم د جاويداني عمرپه شان دی په بل عبارت جاويداني بدبختي ده.

" مترلينګ"

پوه اوناپوه

دا چې پوه او نا پوه يو دبل په ژبه نه پوهيږي سبب يې دادی چې پوه په هغه شي بدلېږي چې دی پرې پوه شوی دی.

دی هغه څه نا پوه ته نشي ويلی چې دده په زړه کښې ځای لري.

که تاسې يوه ورځ د جهان په اسرارو پوه شئ پخپله به هماغه اسرار شئ اوماته به د خپل زړه خبرې نشئ کولئ!

" مترلينګ"

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیونی

ماته وايي ته هم لیونی شوی یې لکه ځینې فیلسوفان چې په اخرعمر کښې لیونیان کېږي او چټیات وایي.
ښايي چې زه لیونتوب قبول کړم ځکه چې تراوسه پورې لا د لیونتوب او هوښیارۍ ترمینځ عقلاني تفاوت نه دی موجود مګرتاسو چې هوښیاران یاست فکر وکړئ چې څه وایئ؟

" مترلینګ"

مرګ

که مرګ په دنیا کښې نه وای هېڅابه دژوندانه درانه بارته غاړه نه وای ایښی همدغه دمرګ ویره دده چې مـوږ ژوند کوو او د دغه ډار په وجه تر زړښته پورې د ژوندانه پېټی په اوږو ړو.

" مترلینګ"

روح

که له مانه پوښتنه وکړئ چې روح څه شی د.ی؟
زه تاسو ته څه ځواب نشم ویلی.مګرله تاسونه به پوښتنه وکړم چې جسم څه شی دی؟ هر کله که موږ جسم یا ماده وپېژنو دروح په پېژندلو به هم بریالي شو مګر اوس چې یو هم نه پېژنو بایدپه دې باندې ځان خوشحاله کړو چې روح د جسم حرکت دی او جسم دروح شکل اوصورت دی.

" مترلینګ"

افلاطون

که د یونان افلاطون څه دپاسه دوه زره کاله پس موږ ته راشي موږ به کومه موضوع ده ته وړاندی کړو چې دده دتوجه وړوي او دی څه قدرته حیران کړي؟
په اخلاقي، اجتماعي اوسیاسي لحاظ که موږ مریتوب لغوه کړی دی خو څو ډوله بل راز غلامي پیداشویده چې هغه ځای یې ډک کړیدی موږ کوم نوی شی نه لرو چې هغه ته یې وړاندی کړو.
زموږ سیاسي، اجتماعي او اخلاقي دروغ د هغه لپاره کوم نوی مضمون نه دی او اوسنی سلوک هغه ته څه نویتوب نه لري.
په فزیک، شیمی، ژوند پېژندنه، طبات او جراحی کښې چې څه کشفیات شـوي دي په او ل کښې به دی په تعجب کښې واچوي مګر ددې لامله چې هغه ډېر موشګاف او ځیر کیدونکی دی ډېر ژربه پـوه شي چې زمـوږ کشفیاتو دروح لپاره کومه نوې غذانه ده پیداکړی او د اسرارو له مخې پرده نه ده پورته شوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه شی چې د هغه پوره توجه ځان ته راګرځولی شي هغه بې سیمه موجونه دي چې په یوه شیبه کښې هر ځای ته غږ رسوي، ممکنه ده چې دغه شی د ده ارتباط له هغو اسرارو سره پیدا کړي چې په مبهم ډول یې پخپلو کتابونوکښې ورته اشاره کړیده.
په هر حا ل کوم دتوجه وړشی چې په دوه زره کالوکښې موږ کشف کړیدی همدغه دی چې دعلت په ادراک یې لا نه یو موفق شوي او دانه ده معلومه چې دوه زره کاله وروسته به دتوجه وړ څه شی کشف کړو.

" مترلینګ"

زموږ پوهه

موږ د فولادو په یوه ترلې خونه کښې ژوند کوو چې دوه وړوکي سوري لري او بس. له یوه سوري نه لږ غوندې رڼا راځي او له بل نه لږ غوندې او از راننوزي. موږ له همدغو دوو سوريو څخه د جهان او ضاع معلوموو او همدغه وجه ده چې یې له رڼا او یې له غږه په نور څه نه پوهېږو.

" مترلینګ"

بدې خبرې

بدې او ناوړه خبرې چې زیان او ضررلري ډېرې ژر خپرېږي ښې او حسا یې خبرې چې فایده په کښې وي ژرنه خپرېږي.
هو! بدې او ناکاره خبرې لکه تلونکې اوخپرونکې ناروغي له یوه نه بل اوله بل نه بل ته ځي.
ښې خبرې لکه صحت او روغتیا له یوه نه بل ته نه دروميي.

" مترلینګ"

انساني سلوك

انسان باید هغه مینه چې له نورو سره یې کوي له ډېر لوړ ځایه واخلي اوپه ډېر لوړ همت له نوروسره وچلېږي.
ترڅو چې ممکنه ده چې خلکو ته دعشق په نظروګوري نه ښایي چې د خپل ترحم او شفقت سیوری په چا باندې وغوړځوي.
تر څو چې دعدالت له مخې چاته څه ورکولی شي نه ښایي چې د احسان له مخې چاته څه وبخښي.
ترڅو چې د چا احترام کولی شي نه ښایي چې د هغه دلجویي ا و دلداري وکړي.

" مترلینګ"

انساني کمال

هغه لوی کما ل چې دتحو ل او تکامل په لاره کښې د ژوندیو شیانو په برخه رسیدلی دی قلبي عواطف دي چې په انسان کښې لید ه شي. که څوک غواړي چې له حیواناتو نه لري وي باید دغه عوطف چې رحم، مروت، کرم، شجاعت او نوعه پرستي ده په ځان کښې ورزوي.

" داروین"

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فکر روزنه

څه شی دی چې په بشرکښې ژورفکرونه روزي؟
علم او پو هه نه ده، کارنه دی، دعواطفو او احساساتو هیجان هم نه دی یوازې رنځ اومشقت دی چې دانسان په فکر کښې ژوروالی پیداکوي او ښايي چې د همدې له امله په دنیاکښې غمونه او رنځونه ډېر شوي وي.

" هیز"

ښکلیتوب

کله چې ښکلیتوب د دعوی لپاره راولاړ شي دهر ناطق ژبه کلې کېږي.

" شکسپیر"

ښایست

ښایست هغه میلمه دی چې په هر کورکښې قدر او عزت لري.

" ګوته"

سیاست مدار

که یو سیاستمدار جنایت وکړي ښايي چې عفوه شي مګر که د خبط مرتکب شي نو دعفوې وړنه دی.

" بیسمارک"

غولول

ټو ل تریوه وخته غولېږي ځینې د همیشه لپاره هم غولولی شئ مګر ټو ل د همیشه لپاره نه غولېږي.

" ابراهام لینکلن"

فکرپه شعر کښې

فکر باید په شعر کښې داسې پټ وي لکه غذايي خاصیت چې په میوه کښې پټ دی. میوه هم غذا ده مګر لذیذه چې د خوړلو په وخت کښې بې له لذته د بل شي احساس نه کوو. خوبدن ترېنه غذایې ماده اخلي او دغه غیر محسوسه غذاپه لذت کښې پټه ده

" پل والري"

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدبختي اوشعر

دبدي ورځې خاوندان د مصيبت اوناکامي په وخت کښې شعرته مخه کوي او څه چې دوئ له رنځ اوغم نه زده کړی وي په اشعارو کښې يې نوروته وړاندې کوي.

" شللی"

عشق او سعادت

هغه څوک ډېر نيکبخت دی چې خدای ورته داسې زړه ورکړی دی چې دعشق او سوزو ګداز لايق دی.
چا چې دعالم اوضاع او د انسان زړه دعشق په دوه مخيزه هنداره کښې نه دی ليدلی هغه هېڅ حقيقت نه دی ليدلی او په هېڅ نه دی پوه شوی.

" هوګو"

پوهه او عشق

پوهه دعقل په غېږ کښې پرورش نه مومي بلکه دعشق په لمن کښې وده کوي د پوهې نيالګۍ بايد دعشق په ګلدان کښې وکرل شي او د احساساتو په اوبو ابياری شي.

" مترلينګ"

ښوونځی

دعلم او پوهې هرښوونځی چې پرانيستل کېږي دزندان دروازه تړل کېږي.

" هوګو"

دفکر پانګه

دفکراو پوهې ټوله پانګه بايد يوه روحي او اخلاقي عظمت ته تسليم شي.

" مترلينګ"

معرفت

معرفت هغه شی دی چې وروسته د هر څه له لوستلو او د هر څه له هېرولو نه په دماغ کښې پاته کېږي.

" ادواردهريو"

(c) ketabton.com: The Digital Library

علم او علما

علم له خطا څخه خلاص دی مګرعلما تل په خطا کښې وي.

" اناتول فرانس "

ځان ښودل

یا ځان هغسې وښیه چې یې یا هغه شان اوسه چې ځان ښیې!

((بایزید بسطامی))

دښه کار علت

که زموږ د ښوکارونو علت اوسبب څرګندشي ډېرکسان به پخپلو ښو کارو نو خړ اوخجل شي.

((ریواردل))

تاج او قلم

تر څو چه دادب قلم زما په لاس کښې دی هیڅکله به ونه وایم چې ولې مې شاهي تاج په سرباندې نشته.

" ولتر"

مطبوعات او تاریخ

مطبوعات د اوسني تاریخ اساس او بنیاد دی. موږ باید خپل تاریخ مشوش نه کړو. څوک چې دمطبوعاتو ازادي محدودوي دوطن اوملت تاریخ ته زیان رسوي.

" پوانکاره"

حکومت او روزنامه

که له مانه پوښتنه وکړئ چې په وطن کښې بې روزنامې حکومت وي که بې حکومته روزنامه؟ زه به هر ګوره دوهمه خبره غوره کړم

" جفرسن"

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځان سعادت

که يوازې خپل سعادت وغواړو څه ګرانه خبره نه ده مګر موږ غواړو چې له نورونه زيات مسعود شو او دا کار ډېرمشکل دی ځکه چې نور هغو مره مسعو د نه دي لکه چې موږ يې تصور کوو.

" نتسکوی"

ځان مسعود ګڼل

يوازې داکافي نه دی چې دسعادت خاوندان شو بلکه په دې پوهېدل په کاردی چې موږ د سعادت خاوندان يو.

" مترلينګ "

اجبار او اختيار

څومره چې دوجود مرتبه او درجه لوړيږي هغومره اجبار کمېږي او اختيار زياتېږي. همدغه سبب دی چې د کانې مجبوريت له بوټي اونيالګی نه زيات دی او حيوانات له نباتاتو نه هم زيات اختيار لري. انسان بيا له حيوان څخه هم پورته دی او ډېر اختيار لري.

"بوترو"

عقل اوزړه

عقل دزړه په خوښه کارکوي او زړه ته ګوري. هغه څه چې زړه يې نه غواړی عقل په کښې لاره نشي پيداکولای. يعنې زړه په سرباندې حکومت کوي او سر په زړه حاکميت نه لري.

" شوپنهاور"

کينه او مينه

کينه اومينه د نفسي احوالو او کيفياتو له اختلافه پيداکيږي اوپه عقل پورې څه اړه نه لري.

" شوپنهاور"

احتمالي مصيبت

هرڅه پخوا له وخته په نظرکښې نيو ل او لرې کتل ښه کاردی مګر دسباورځې په احتمالي مصيبت نن غمجن کيدل ښه کارنه دی.

له دېنه چې په هواکښې ځانته زندان جوړوو ولې يوښه قصرنه جوړوو.

((...))

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیاقت لرل

لیاقت لرل او کوم ځای ته نه رسیدل له بې لیاقته رسیدلو نه ښه وي.

((...))

شهامت

که بتان مات کړې کوم سترکار دې نه دی کړی.
حقیقي شهامت دادی چې پخپل ځان کښې دبت پرستۍ خوی ورک کړې.

((نیچې))

لوی خلك

لوی خلک لکه سیندونه خپل هدف ته بې لارې درومي او ددوئ شهامت همدغه دی چې له ګرانو اوپرپیچه لارو څخه نه ډاریږي.

" نیچې "

اجتماع

په اجتماع کښې دا خل شه! ځکه چې په جمعیت کښې سړی صیقل کیږي او ټینګیږي.
یوازیتوب سړی ملایم کوي او فاسدوی یې.

" نیچې "

د جنګ اساس

دغلیم غولول دجنګ اساس دی ځکه زما هغه پټه زغره چې ما اغوستې ده دګیدړ پوټکی دی.

" نیچې "

نجیبه غریزه

هغه غریزه چې له ټولو غرایزو نه نجیبه ده نجابت یې په ډېر احتیاط زیاتوه یعنې په هرکیلو محبت چې له نورو سره یې لرې یوګرام نفرت له ځان سره زیات کړه.

" نیچې "

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهرت اوشرافت

که په افتخار اوشهرت پسې ګرځې نو زما پند مه هېروه! هغه دا چې له شرافت نه لاس واخله!

" نیچه "

هدیه قبلول

زه د هغه چاله خوشبختۍ نه خبرنه یم چې دخلکو له لاسه هدیه قبولي. ځکه چې له ماسره داعقیده موجوده ده چې له هدیې قبلولونه غلابنه ده.

" نیچه "

هیرول

هرڅه هېرکړه هر څه هېرکړه هېرول ډېرلوی هنر دی!

هغه دروند بار چې له تاسره دی له ځانه وغورځوه.

که غواړې چې والوزې که ارزولرې چې له لوړو او هسکو څوکو سره آشنا شې درانه اوسنګین شیان سیندته وغورځوه.

دغه دی سیند هله ژرشه خپل ځان سیند ته وغورځوه د هېرولو هنر ډېرلوی هنر دی.

" نیچه "

ځان غوښتنه

خود خواهي او ځان غوښتنه په مطلق ډول له ژوند سره موافقت نه کوي.

یوازې ځان غوښتل په حقیقت کښې ځان محدود کول او له ځا نه څه کمول دي.

که جود او فیض نه وي ژوند نشته.

په حقیقت کښې بشپړه اوکامله خود خواهي په پوره غیر خواهي کښې پټه ده او اخلاق هېڅکله انفرادي کیدلی نشي.

"ژان ماری کویو "

مکررات

په دغو ګڼو لیکنو کښې چې علم او پوهه ډېره زیاته ښیي څه وینئ؟

سترګې وغړوئ اوښه وګورئ چې غیر له مکرراتونه نور څه وینئ؟

ایا دا ټولې خبرې چې په یوقسم موضوعاتوکښې اورئ بې دسبک او انشا له تنوع او بې دشواهدو او مثالونو له رنګینۍ

یا د چاپ له ښکلیتوبه نور څه لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې خبرو حقیقې تاثیر، عمق او ارزښت همدغه دی چې په راز راز پیرایو کښې بیا بیا ویل کېږي او له یوې مخه په بل مخ اوړي.

نو په دغه ظاهري ثروت کښې فقر او لوړه پټه ده او په دغه روژه کښې دمړښت احساس کېږي.

" بیکن "

نیکي

په سترګوکښې دلیدلو قوه یوازې نه ده کافي.

که زموږ سترګې بینا هم وي او په اشیاوکښې رنګونه هم موجود وي بیاهم رڼا ته محتاج یو او په تورتم کښې څه نشو لیدلی.

همدغه رڼا ده چې دلیدلو قوه له اشیاوو سره مربو طوي او ددې باعث ګرځي چې موږ څهووینو.

لمرپخپله دلیدو قوه نه ده دلیدو وسیله ده دهمدغې وسیلې له برکته موږ د بینایي احساس کوو.

ته په دې پوه شه! چې لمر د نیکۍ ثمره ده او نیکۍ سره شباهت لري. هماغه نسبت چې په لیدلي جهان کې یې دبینایي قوت له لیدلو شیانوسره لرې د ادراک په جهان کې یې دفهم قوه هم له هغو شیانو سره لري چې دپوهېدلو وړدي.

څنګه چې په تیاره کې څه نه لیدل کېږي او سترګې رڼا ته اړې دي روح هم هغه څه نه ویني چې دحقیقت رڼا پرې نه وي پریوتې. څه شی چې د معرفت وړشیان په حقیقت پورې مربوطوي او روح ته دپوهیدو استعداد ورکوي دنیکۍ تصوردی چې دعلم قوه له لمر سره مشابه وګڼې مګر که لمر یې ګڼې نو لویه اشتباه کوې. همدارنګه د ادراک په عالم کې انسان حق لري چې علم او حقیقت دنیکۍ نظیر وګڼې. مګرکه عین نیکي یې ګڼې دا هم اشتباه ده ځکه چې دنیکۍ مقام له دېنه ډېرپورته دی.

لمر لیدل شوو شیانو ته یوازې دلیدل کیدو قابلیت نه بخښي بلکه په پیداښت او نشو و نماکې یې هم تاثیر لري او غذا ورکوي. همدغه شان دپوهېدلو وړشیان له نیکۍ نه یوازې همدغه استفاده نه کوي چې د پوهېدلو وړ وګرځي بلکه په ماهیت اوپیداښت کې یې هم د خل لري.

" افلاطون "

دطبیعت قوانین

دطبیعت قوانین واجب او ضروري نه دی. د جهان اصل او اساس تغیر او حرکت دی هرکله چې دغه تغیر مکررشي نوعادت وګرځي او دقانون نوم پیداکړي.

دیوه خوړ اوبه په اول کښې یوه معینه مجرانلري او د خپل جریان په وسیله ځانته لاره اومجر اپیداکوي وروسته بیادغه مجرا داوبو دسیر او حرکت قاعده اوقانون بلل کېږي. ډېرامکان لري چې دغه مجرا بدله شي او یوه بله مجرا ورته پیداشي. په همدغه لحاظ دطبیعت چارې دیوه معین اوضروري قانون تابع نشو ګڼلی.

" بونرو"

(c) ketabton.com: The Digital Library

انساني تكليف

ښه نيت او نيكه اراده د خير اونيكۍ مبدا ده.
نيكه اراده اوښه نيت دادى چې انسان خپل تكليف وپېژني او پيروي يې وكړي.
تكليف بايد خاص دتكليف لپاره په ځاى كړشي يعنې دڅټې اوزيان لحاظ په كښې نه وي.
تكليف هغه عمل دى چې د يوې كلي قاعدې متابعت لپاره وي او محض د قانون په احترام اجرا شي.
هغه څوك چې يوكار دقانون لپاره كوي او هغه چې كار يې له قانون سره موافق وي يو راز نه دي.
ددوهم سړي عمل ته مشروع ويلى شو مګر خير او اخلاقي عمل ورته نشوويلى. ددې لپاره چې ديوه سړي كارا خلاقي ارزښت پيداكړي يوازې دا كافي نه ده چې عمل يې له تكليف سره موافق وي بلكه دا لازمه ده چې دتكليف لپاره وي.
ډېرامكان لري چې يوكارښه وي مګر اخلاقي نه وي لكه ديوه سوداګر صداقت او راستي چې دتجارتي منفعت او اعتبار پخولو لپاره وي نه د تكليف لپاره.
د ځان ساتنه له تكليف سره موافق كاردى مګر ددې لامله چې طبيعت ورته ميلان لري اخلاقي عمل ورته نشوويلى.
هغه څوك چې ډېر زړه سواندى وي او د رقت په وجه له چاسره احسان كوي ښه كوي مګر اخلاقي عمل نه اجراكوي كه همدغه سړى له خلقو نه جفا و ويني زړه به يې سخت شي او له احسانه به لاس واخلي. مګركه څوك له خلكونه جفا ګانې ويني او دتكليف په ځاى كولو لپاره احسان كوي هغه يواخلاقي عمل اجراكوي.
" كانت "

ژوند

ژوند زما په نظركښې غوښتل دي او هره غوښتنه له يوه احتياج يا محروميت څخه پيداكېږي يعنې له غم او درد څخه.
كه ديوه سړي هره آرزو په اسانه اوسمدلاسه حاصله شي كسالت ورته پيداكېږي چې له رنځ اوغم نه لوى مصيبت دى.
دانسان ژوند هميشه دغم او كسالت ترمينځ واقع دى.
سړى چې هرڅومره له غم څخه لرې شي هغومره كسالت ته نزدې شي. په هره اندازه چې موږ له كسالت نه ځان وساتو په هماغه اندازه له غم سره قرابت پيداكوو.
دا دوه آفتونه يو دبل ضد دي كه انسان له يوه څخه خلاص شي د بل په منګولوكښې لوېږي.
څنګه چې غم او رنځ له احتياج او محروميت څخه پيداكېږي كسالت له راحت او رفاهيت څخه پيداكېږي.
هر چېرته خواران اوغريبان له احتياج او محروميت سره په جګړه اخته دي او بډايان له كسالت سره په مجادله كښې دي.
همدغه كسالت دى چې دعيش او راحت خاوندان يې په ښكار او قمار په افيونو اونورو نشو مشغو ل كړي او مجبوركړي دي يايې ددوى مخه تزييناتو او تجمل ته ګرځولې ده.
دانسان استعداد اوقوت دا غواړي چې احتياج او محروميت لرې كړي او د ژوند په جګړه كښې په كارولوېږي. نوكله چې احتياج اومحروميت له مينځه لاړشي او په دغه مبارزه كښې معطلي راشي دغه عاطل قوت پخپله يو مونډ پېښې شي او انسان مجبور كاندې چې بيهوده يې صرف كړي او له كسالت څخه ځان وژغوري.
«كرلوس» دبډايانو بدبختي داسې بيانوى:

(c) ketabton.com: The Digital Library

((يو د دې لپاره چې له کسالت نه وتښتي خپله ښايسته ماڼۍ پرېږدي اوپه تفريح پسې يوه خوا او بله خوامنډې وهي. بل په ډېره بېړه له خپلې ښځې او اولادونو څخه چېرته لرې درومي مګرمقصد ته نه رسېږي او بېرته له هماغه دښمن يعنې کسالت سره بياکورته راځي او چاره ترېنه ورکه وي)).

" شوپنهاور"

هيرول

هغه څوک چې څه نشي هيرولی ښه سړی نه دی، څوک چې هيمشه د بل دملامتۍ خاطره له ځان سره ساتي دښه زړه خاوند نه دی.

((...))

حکمت اوسعادت

ارسطووايي: حکيم او عاقل هغه څوک دی چې خپل غمونه او دردنه لرې کړي نه دا چې په ډېرو لذتونو پسې هڅه وکړي.

زه هم دحکمت ډېره تينګه اوقوي پايه همدغه ګڼم چې سړی له غمونو او دردونو څخه وتښتي نه داچې په لذت پسې منډه واخلي.

يعنې سعادت په هغه ګريز (تيښته) کښې دی نه په دغه شتاب (هڅه) کښې. هغه کسان ډېر غوليدلي دي چې ارزوګانوته رسيدل سعادت ګڼي ځکه چې له ارزوګانو سره وداع کول اوبې نيازۍ ته رسيدل سعادت دی.

هر څومره چې د خواهشاتو تله سپکه وي انسان هماغو مره سعادت ته نژدی وي.که حقيقت ته وګورو يو روغ او جوړ فقير له يوه رنځورغاړي بډايې څخه ډېر نيکبخته دی.

سقراط وايي: ډېرکسان دي چې نه جواهر لري نه سره اوسپين نه بې ډېرښه لباس په غاړه کښې شته نه په لوړو ماڼيو اوښو قصرونو کښې استوګنه لري مګرسره له دې له بډايانو نه خوشحاله ژوند کوي.

شکسپيروايي: ځينې کسان لکه توتيان داسې دي چې د خندا يوه وړه منظره ووينې خوله يې له خندا نه نه راټولېږي. ځينې نور داسې غمجن دي چې هېڅ راز مسخرې او د خندا ننداره بې نشي خندولی.

دا زموږ خپل خو ی او طبيعت دی چې زموږ دژوند اوسعادت اساس ګڼل کېږي.

موږ بايد دسعادت تومنه په ځان کښې ولټوو او په دې پوه شو چې دهرچا نيکبختي پخپله په ده پورې مربوطه ده.

په ځان باندې اتکا او نورو ته نه متوسل کيده، له ډېرو قيدونو او احتياجاتو څخه ځان خلاصول او خپله ازادي زياتول سعادت دی.

هغه څوک چې په باطن کښې غني دی له خارجي جهان څخه يوه منفي هديه غواړي او بس چې هغه فراغت دی.

د هغه مهمه ارزو داده چې له خلقونه لرې اوپه ځنګ وي چې په دغه وسيله له ځانه استفاده وکړی شي.

لوی خلک له هر څه نه فراغت خوښوي او خپلې ازادۍ ته ډېره توجه لري يعنې همدغه سعادت ګڼي.

ارسطووايي: سعادت په فراغت او ازادۍ کښې دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سقراط هم ازادۍ او فراغت سترنعمت ګڼلی دی.
ځومره چې د یوه سړي فکري او عقلي پانګه زیاتیږي هغومره یې تعلق له دنیا نه او د دنیا له خلکو څخه کمیږي.
هغه بیا خپل سعادت د دنیاپه نعمتونوکښې نه لټوي بلکه له معنوي لذتو نو څخه خونداخلي او حقیقي سعادت ته رسیږي.

" شوپنهاور"

انشا

د هرلیکونکي انشا د هغه دفکر آیینه ده.
که غواړئ چې د یوه لیکونکي حقیقي ارزښت ځانته معلوم کړئ دېته مه ګورئ چې ده څه موضوع کښې فکر کړی دی یا دده دفکر محصو ل څه شی دی.
دیوه مؤلف اولیکونکي دمقام پېژندلو لپاره همدغه کافي ده چې موږ پوه شو چې ده څه رازفکر کړی دی او دفکر کولو طرزیې څنګه دی؟
د هرلیکونکي انشاء لکه خمیره داسې ده چې مختلف شکلونه او صورتونه قبلوي مګر داصورتونه که هر څومره مختلف وي بیا هم خمیره یوه ده.

" شوپنهاور"

مطالعه او تفکر

څنګه چې ډېره زیاته مطالعه فکر وسعت او ودې ته نه پرېږدي ډېر لیکل اوډېر لوستل هم د حقایقو دمعرفت مخه نسي.
ددنیا ډېره لویه کتابخانه چې بې نظمه او بې ترتیبه وي هغه ارزښت نه لري چې یوه کوچنۍ منظمه کتابخانه یې لري.
همدغه راز ډېره زیاته پوهه چې په ذهن اودماغ کښې ښه هضم شوې نه وي له هغو لږو معلوماتو نه لږ قیمت لري چې په جزئیاتو کښې یې ډېرغوراو دقت نه وي شوی.
په حقایقو باندې سړی هغه وخت پوهېدلی شي چې دعلیت په قانون پوه شي او په جزئیاتو کښې مطالعه ولري.
څنګه چې انسان مطالعې ته ضرورت لري تفکر ته یې هم لري. مطالعه اوتفکر د انسان په ذهن کښې دوه متضاد تاثیرونه لری چې که یو زیات شي هغه بل کمیږي.
مطالعه دسړي ذهن د هغو افکارو او عقایدو له تاثیرلاندې راولي چې ممکنه ده دانسان له ذاتي احتیاجاتو سره مخالفت ولري.
آزاد تفکر یعنې د هغه طبعي سیر اوحرکت تعقیب چې محیط اوضروري مسایل یې دانسان په ذهن کښې پیداکوي دمطالعې په شان څه خاص شی په ذهن کښې موجودنه وي بلکه دفکرکولو تومنه ذهن ته سپاري. همدغه سبب دی چې ډېره زیاته مطالعه دشخصي فکر د پرورش مخه نیسي اوسړی څه قدر سطحي اوناپوهه کوي.
علما او پوهان هماغه کسان دي چې ډېرکتابونه یې لوستي دي مګر نوابغ او دفکر خاوندان چې دانساني مدنیت لارښودونکي دي او د بشریت قافله دترقۍ خواته بیایي هغه کسان دي چې دجهان په کتاب کښې یې غور کړیدی او دنورو په خبرو کښې یې خپل فکر نه دی بایللی.

((وپنهاور))

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوی او خصلت

دانسان خوی هېڅکله تغېر نه کوي. هو سړی په زلمیتوب او زړښت کښې هماغه دی چې په کوچنیتوب کښې و.
دده ډېر لوی هنردادی چې کله کله فریبنده (غولوونکی) صورت اختیاروي او دافسون نقاب پخپل مخ غوړوي.
که غواړئ چې دغه حقیقت دتجربې له مخې ځانته معلوم کړئ نو د هغه اشنا اوملګري په حرکاتو او رفتار کښې ښه دقت وکړئ چې ډېر کلونه ترېنه بیل شوي یاست وروسته له دغه غور او دقت څخه به داو منئ چې دده خویاو خصلت هیڅ تغیر نه دی کړی او هماغه شی دی چې دمخه و.
ځینې کسان په ظاهره انکار کوي او دا خبره نه مني مګرپه باطن کښې پوره باور لري چې دانسان خوی او خصلت تغیر نه قبلوي.
همدغه سبب دی چې څوک له چانه څه ټکي برګې ووینې په هغه باندې بیا اعتماد نه کوي.
که څوک د چاپه نظر یو ځل ښه ورغی دهغه په باب هم خپله نظریه نه بدلوي.
دانسان خوی او خصلت فطري شی دی او همدغه بې دلوړوالي معیاردی.که څوک دفطرت په لحاظ لوی نه وي نو واړه اشخاص په مصنوعي وسایلو نه لویېږي.

" شوپنهاور"

دوستانه مناسبت

سړی د ځوانی په وخت کښې دافکر کوي چې دانسانانو مناسبات په یوه ښه اساس او په حقیقي اصولو ولاړدی مګرکله چې دژوندانه یو څه مراحل طی کړي نو بیا پوه شي چې بشري مناسبات بې له شخصي ګټې په بل شي نه دي ولاړ.
هر څوک چې ډېر مال لري او دلوړ مقام خاوند دی هغه په خلکو کښې محبوب او محترم دی. هغه بل چې دښه نیت او ښو احساساتو خاوند دی مګرپه دوستی کښې بې څه ګټه نشته څوک ورسره مینه نه لري.
هغه دوستي او هغه مینه چې شخصي ګټه او پټ مقاصد په کښې نه وي دلته ډېره لږه ده او له لږو خلکو سره ده.

"شوپنهاور"

بدي او ضرر

څومره چې لوړ اوعالي مبادي په یوه بد سړي کښې فاسد شویدی په ځناوروکښې هغومره نه دي فاسد. بدي په هغه شي کښې لږه ده چې دابتکار مبداپه کښې نشته ذکا چې دابتکار مبداده، بدي زیاتوي اوضرر بې ډېروي. دیوه ظالم انسان ضرر زر ځله دیوه مضر حیوان له ضرر نه زیات دی لکه چې د یوه جماد ضررله حیوان نه لږ دی او ظالم له ظلم نه ډېربد دی.

" ارسطو"

لویه اشتباه

څوک چې دا فکر کوي چې پوهه او فضیلت دسړي قیمت اومقام په جامعه کښې لوروي ډېره لویه اشتباه کوي ځکه چې دغه شی بالعکس کینه او دښمني پیداکوي نه مینه او محبت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعلم او فضل اظهار بل شی نه دی د نورو دنادانۍ تائیددی. څنګه چې ثروت او مقام دسړي قیمت په جامعه کښې لوروي علم او عقل د نورو دکینې او نفرت موجب ګرځي.

پو هان او هوښیاران د خلکو مینه او محبت نشي جلبولي بلکه بدبیني اوتمسخر ځانته جلبوي.

" شوپنهاور"

افتخار

هغه افتخار چې لکه د څېرې ونه په ډېروخت کښې وده کوي او غځېږي دوام او پاېښت یې هم ډېروي.

هغه بل افتخار چې لکه دپسرلي بوټۍ ژرپیداکېږي او ژر لوئېږي له یوه فصل نه زیات دوام نه لري او ډېر ژرله مېنځه ځي.

د هنر خاوند چې له ابدیت نه هر څومره زیاته استفاده وکړي یعني په ټو ل انسانیت پورې تعلق ولري هماغو مره له خپل عصر څخه پردی وي. دا ځکه چې د هغه اثر د هغه په عصر پورې اختصاص نه لري بلکه دبشر دتاریخ یو جزوي د همدې لامله معاصرین ورته ښه نه ګوري بلکه بالعکس په هغو کتابونو پسې هڅه کوي چې ورځني مسایل په کښې وي.

" شوپنهاور"

غضب او شهوت

هغه بې اعتدالي چې په غضب کښې وي له هغې بې اعتدالۍ نه ښه ده چې په شهوت کښې وي. یعنې دغضبي قوې افراط دشهواني قوې له افراط څخه ښه دی.

قهر او غضب دعقل غږ پوره نشي اوریدلی او داسې مثا ل لري لکه چې یو نوکر د خپل بادار امر لږ غوندې واوري او د تعمیل لپاره منډه واخلي یعنې امرته تراخره غوږ کښېنږدي او په کار پسې وځغلي مګر شهوت دعقل یا حس په یوه اشاره د خوند اولذت په لوري هڅه کوي او امرته هېڅ نه ګوري.

دغضب خاوند مکارنه دی اوغضب هم مکر جن نه دی.

مګر له شهوت سره ترلی دی او دشهوت کاردی.

همدغه سبب دی چې دغضب په ډېروالي کښې دومره رسوايي نشته لکه چې د شهوت په ډېروالي کښې شته.

" ارسطو"

دوستي

دوستي یوازې یو ضروري امرنه دی بلکه یوه ډېره شریفه او آبرو منده عاطفه هم ده.

ځینې وایي چې دوستي یوډو ل مشابهت دی او هماغه اشخاص یو دبل دوستان وي چې یوله بله مشابهت لري د همدې لامله بازله بازسره اوکوتره له کوترې سره الوزي.

ځینې نورپه دې عقیده دي چې که دوه تنه یوکار او یوه پیشه لري نو هغه هېڅکله نشي دوستان کیدلی.

څوک چې دفطرت په قوانینو استناد کوي لکه (اورپییدس) هغه وایي:

د و چې ځمکې باران خوښ دی اوباراني وریځې داغواړي چې په ځمکه باران واوروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هرا کلیتس په دې فکردی چې ضدیت دنژدې کیدو مو جب دی او ډېرښه موافقتونه له مخالفتونو څخه پیدادي.
دا خبرې به پرېږدو او دابه ووایو چې ددوستۍ موضوع څه شی دی؟
خیرکه لذت که منفعت؟
هغه کسان حقیقي دوستان نه دي چې دمنفعت لپاره دوستي کوي او په ګټه مین دي. د دوی دوستي به ترهماغه وخته وي چې له بله ګټه کوي او دګټې امید مو جود وي.
دچا دوستي چې په لذت بناده او په خوند پسې ګرځي هغه هم له حقیقي دوستۍ نه خبرنه دی د هغه دوستي هم بې بنیاده ده ځکه چې لذت هم لکه منفعت بې ثباته دی او ژر ژر بد لیږي.
په دې دواړو دوستیو کښې دوست بالذات مقصو دنه دی بلکه لذت یا منفعت اصلي مقصد دی.
پوره او حقیقي دوستي هغه ده چې دښو خلکو ترمېنځ پیداکیږي اوپه ښه والي بناده.
هغه خلک چې د خیر خاوندان دي او د بل خیر غواړي مینه یې یو له بله ذاتي او حقیقي ده.
دا دوستي په خیراو فضلیت بناده او پایه یې ډېره ټینګه ده.
دوست هغه دی چې د دوست خیر غواړي او خیر وررسوي.
په دوستۍ کښې دا شرط دی چې یو له بله له عواطفو ډک احساسات ولري او دا احساسات او عواطف دواړو خواوته معلوم وي.
په دوستۍ کښې امیزش او الفت ناسته ولاړه ضروري ده.
دوستۍ دمساوات په اساس ټېنګیږي چې هر یود بل حق اداکړي او هریو د بل محب وي.
ډېرخلک داغواړي چې د نورو محبوب شي او پخپله د هېچا محب نه وي په همدغه وجه خپل متملقین په ځان راغونډوي مګر دوستان نشي پیداکولی.
متملق هماغه دی چې خپل ځان ټیټ ګڼي یا لږ ترلږ خپل دوست ته دابنیي چې زه په تادومره نه یم ګران لکه چې ته پرماګران یې ځکه دغسې کسانو ته دوستان نشوویلی.
دوستۍ هغه مینه ده چې له دوست څخه بېرته انعکاس کوي او له یوې خوا نه نه وي همدغه سبب دی چې دانسان مینه له سرو او سپینو سره یا له ښو جامو او ښو خوراکونو سره دوستي نه ده ځکه چې له یوې خواده او بیرته انعکاس نه کوي.
په دوستۍ کښې مقابله بالمثل په کارده او بې مساواته دوستي دوستي نه ده. مینه له یوې خوا پیداکیدای شي مګر دوستي له یوه طرفه هېڅکله نه وي. دوستۍ که د لذت یا منفعت په اثروې کیدای شي چې بد خلک له بدو خلکو سره یا ښه اشخاص له بدو کسانو سره دوستان شي مګر که خیر او فضیلت د دوستۍ اساس وي نو دښو او بدو ترمېنځ دوستي نه پیداکیږي.
حقیقي دوستي هماغه ده چې دنیکانو اوښو خلکو په پاکو زړونو کښې ځای لري او په خیر او فضیلت بناده.
" ارسطو"

ښکلا

ښکلا یوه منطقي قضیه ده چې صغری یې سترګې دي او کبری یې زړه دی نتیجه یې عشق دی.
"سقراط"

(c) ketabton.com: The Digital Library

وحشي اومدني انسان

عمومي نظريه داده چې وحشي انسان په هېڅ ډو ل اخلاقي اصولو پابندي نه لري بلکه هروخت د خپلو غرایزو تابع وي او هر کله د خپل میل او خواهش رضا غواړي.

انسان پېژندونکي پوهان دانظریه نه مني او وایي.

وحشي هغه دی چې د ادابو او رسومو ډېر پابندوي او په ناسته ولاړه تګ او راتګ بلکه په هراقدام او هغه خبره کښې د خاصو اصولو اومقرراتو پیروي کوي، یعنې وحشي انسان هغه مریی دی چې پخپل رفتار او کردار کښې د یوې طایفې د عاداتو دلاس آله وي او متمدن انسان دغه راز نه دی.

" جان دیویی"

«پای»

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوړ خیالونه او ژور فکرونه

www.ulfat.de

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library